

Handreiking

Evenementen en brandveiligheid

Opsteller:	Rinus Corbijn
Vaststellingsdatum:	15 oktober 2009
Gremium:	RMO
Reviewdatum:	
Registratienummer:	Advies 73 d.d. 06-02-09
Versie	1.1

VOORWOORD

Het afgeven van vergunningen voor evenementen is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Eenduidige landelijke voorschriften en richtlijnen op het gebied van onder andere brandveiligheid ontbreken. De voorwaarden die op dit moment in vergunningen worden gesteld zijn daarom divers en vaak een combinatie van voorwaarden die door omliggende gemeenten worden gehanteerd.

De verscheidenheid aan voorwaarden is voor de aanvrager verwarrend, waardoor de indruk kan ontstaan dat er sprake is van rechtsongelijkheid. Brandweer Zeeland heeft daarom het initiatief genomen om een handreiking met brandpreventieve veiligheidsvoorschriften op te stellen.

De voorschriften in deze handreiking kunnen worden opgenomen in vergunningen die gelden voor de organisator van een evenement.

Deze handreiking is in opdracht van de Management Bureau Zeeland en met inbreng van preventiemedewerkers van brandweerkorpsen binnen Brandweer Zeeland tot stand gekomen. Aan deze handreiking hebben meegewerkt:

Gemeentelijke brandweer

- Carl de Hulsters, brandweer Terneuzen,
- Rens Vermeer, brandweer Schouwen-Duiveland,
- Harry Toonen, stadsgewestelijke brandweer Vlissingen-Middelburg

Brandweer Zeeland, onderdeel van de Veiligheidsregio Zeeland

- Rinus Corbijn

Ter behandeling in:	
Taakgroep Risicobeheersing	14 september 2009
MBZ	oktober 2009
RMO	oktober 2009
Datum besluit	15 oktober 2009

INHOUDSOPGAVE

- 1 Uitgangspunten brandveilig gebruik**
 - 1.1 Inleiding
 - 1.2 Wettelijk kader
 - 1.3 Begrippen

- 2 Brandveiligheidsvoorschriften voor (mobiele)bakkramen en bakwagens**
 - 2.1 Bereikbaarheid en opstelling
 - 2.2 Bakruimte
 - 2.3 Bakactiviteiten in voor gevels geplaatste bakkramen/bakwagens
 - 2.4 Elektrische installatie
 - 2.5 Gasinstallatie
 - 2.6 Afvoer van verbrandingsgassen en dampen
 - 2.7 Blusmiddelen

- 3 Brandveiligheidsvoorschriften voor tijdelijke inrichtingen, waaronder tenten**
 - 3.1 Bereikbaarheid en opstelling
 - 3.2 Opstelling inventaris
 - 3.3 Vluchtroutes
 - 3.4 Materiaal, stoffering en versiering van de inrichting
 - 3.5 Opslag van materialen
 - 3.6 Elektrische installaties inclusief noodverlichting
 - 3.7 Installaties voor verwarming en kookdoeleinden
 - 3.8 Gasinstallatie
 - 3.9 Blusmiddelen
 - 3.10 Rookvorming
 - 3.11 Doorlopend toezicht
 - 3.12 Wachtdiensten

- 4 Brandveiligheidsvoorschriften voor het houden van braderieën in de buitenlucht**
 - 4.1 Bereikbaarheid en opstelling
 - 4.2 Vluchtroutes
 - 4.3 Elektrische installaties
 - 4.4 Bakken, braden en frituren
 - 4.5 Blusmiddelen

- 5 Brandveiligheidsvoorschriften voor het houden van evenementen in gebouwen**
 - 5.1 Algemeen
 - 5.2 Overnachten
 - 5.3 Gebruiksvergunning

- 6 Brandveiligheidsvoorschriften voor het gebruik van (kermis)terreinen**
 - 6.1 Bereikbaarheid en opstelling
 - 6.2 Vluchtroutes
 - 6.3 Elektrische installaties
 - 6.4 Bakken, braden en frituren
 - 6.5 Blusmiddelen
 - 6.6 Rookvorming

- 7 Brandveiligheidsvoorschriften voor het opstijgen van heteluchtballonnen en kabelballonnen**
 - 7.1 Vereiste vergunning / toestemmingen
 - 7.2 Bereikbaarheid
 - 7.3 Kabelballonnen (artikel 9, Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen)
 - 7.4 Vrije ballonnen (artikel 10, Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen)
 - 7.5 Vrije ballonnen (artikel 11, Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen)
 - 7.6 Wacht- bewakingsdiensten

- 8 Brandveiligheidsvoorschriften voor het opstijgen en/of landen van helikopters**
 - 8.1 Vereiste toestemming
 - 8.2 Bereikbaarheid

- 8.3 Algemene voorschriften voor het gebruik van een heliterrein (Artikel 3).
 - 8.4 Bijzondere voorschriften voor het gebruik van een heliterrein (Artikel 4).
 - 8.5 Artikel 5
 - 8.6 Aanvullende voorschriften
- 9 Brandveiligheidsvoorschriften voor het verkopen en/of oplaten van met helium gevulde (feest)ballonnen**
- 9.1 Vereiste toestemming
 - 9.2 Bereikbaarheid
 - 9.3 Vullen, verkopen en/of oplaten van ballonnen
- 10 Brandveiligheidsvoorschriften voor het houden van (straat)barbecues**
- 10.1 Bereikbaarheid
 - 10.2 Opstelplaats en gebruik van barbecue
 - 10.3 Elektrische barbecues
 - 10.4 Gasflessen
 - 10.5 Blusmiddelen
- 11 Brandveiligheidsvoorschriften voor het stoken van een kampvuur/vreugdevuur**
- 11.1 Vereiste toestemming
 - 11.2 Opstelplaats en stoken van een kampvuur/vreugdevuur
 - 11.3 Blusmiddelen
 - 11.4 Kennisgeving van begin van een kampvuur/vreugdevuur
- 12 Brandveiligheidsvoorschriften voor het houden van schuurfeesten**
- 12.1 Bereikbaarheid en opstelling
 - 12.2 Elektrische installaties
 - 12.3 Schuurfeest
- 13 Brandveiligheidsvoorschriften voor het houden van auto- motorcross en trekker – trek wedstrijden**
- 13.1 Bereikbaarheid en opstelling
 - 13.2 Elektrische installaties
 - 13.3 Veiligheidsvoorschriften voor een **rennerskwartier in de buitenlucht**
 - 13.4 Veiligheidsvoorschriften voor een **rennerskwartier binnenin een sportcomplex**
 - 13.5 Veiligheidsvoorschriften voor publiektoegankelijke gedeelten
 - 13.6 Blusmiddelen
 - 13.7 Branche voorschriften
- 14 Veiligheidsmaatregelen bij optochten**
- 14.1 Algemeen
 - 14.2 Veiligheidsvoorschriften
 - 14.3 Bereikbaarheid
 - 14.4 Technische voorschriften
 - 14.5 Het tijdig ontruimen
 - 14.6 Blusmiddelen
 - 14.7 Het zo snel mogelijk in veiligheid brengen van personen die zich nog in het bedreigde gebied bevinden
 - 14.8 Het zo snel en adequaat mogelijk voorzien in nazorg

BIJLAGE 1 Normen (NEN, NEN-EN, NEN-ISO en Din)

1 UITGANGSPUNTEN VOOR BRANDVEILIG GEBRUIK

1.1 Inleiding

Deze handreiking is bedoeld om de brandveiligheid tijdens evenementen te waarborgen. De brandveiligheid bij evenementen wordt in diverse regelgeving, voornamelijk gemeentelijke verordeningen, geregeld.

Deze standaard voorschriften, samen met het beleidsplan "Multidisciplinaire advisering grote evenementen", scheppen duidelijkheid voor zowel de aanvrager van een evenement als voor de overheid. Op eenvoudige wijze is een indeling in een categorie mogelijk en de daarbij behorende wijze van advisering en de te nemen brandveiligheidsmaatregelen.

Brandveiligheidsmaatregelen zijn onder te verdelen in preventieve, preparatieve en repressieve maatregelen. Verder wordt er onderscheid gemaakt tussen door de organisator (vergunninghouder) te nemen maatregelen en de voorzieningen die door de overheid moeten worden getroffen. Het is belangrijk dit helder te formuleren zodat duidelijk is wie waar verantwoordelijk voor is en welke kosten dit met zich meebrengt. Als preventieve maatregel kan enerzijds bijvoorbeeld de aanwezigheid van een blusvoertuig nodig worden geacht en als voorwaarde in de vergunning worden opgenomen. Anderzijds kan dit ook noodzakelijk zijn uit overwegingen van bereikbaarheid (zorgnormen). In het eerste geval is de aanvrager verantwoordelijk (ook financieel) voor het ter plaatse aanwezig zijn van het blusvoertuig, in het tweede geval zal de gemeente hiervoor zorg moeten dragen. Men moet zich daarbij terdege van bewust zijn, dat het als preventieve maatregel beschikbaar stellen van een gemeentelijk blusvoertuig gevolgen kan hebben voor de reguliere brandweerzorg.

Of de overheid extra preparatieve of repressieve maatregelen moet treffen, kan bepaald worden aan de hand van het beleidsplan "Multidisciplinaire advisering grote evenementen". Hierbij moet niet alleen aandacht worden besteed aan het evenement zelf, maar ook aan de omgeving van het evenement. Denk aan het bereikbaar moeten blijven van gebouwen en bouwwerken tijdens festiviteiten en de kans dat grote delen van de gemeente onbereikbaar kunnen worden. De omgeving is nadrukkelijk een verantwoordelijkheid van de overheid wanneer een evenement wordt toegestaan.

Deze handreiking biedt standaardvoorschriften voor door de organisator van het evenement te nemen preventieve en preparatieve maatregelen.

1.2 Wettelijk kader

Voor de brandveiligheid tijdens evenementen zijn drie gemeentelijke verordeningen van belang, te weten: de algemene plaatselijke verordening (APV), de Brandbeveiligingsverordening, de Bouwverordening en het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken (Gebruiksbesluit).

De evenementenvergunning op basis van de APV is de meest bekende vergunning die voor het houden van een evenement is vereist. In deze vergunning kan met name de bereikbaarheid voor brandweervoertuigen op de **openbare weg** worden geregeld. Voor het regelen van de bereikbaarheid op **eigen terrein** en andere brandveiligheidsmaatregelen, ook tijdens evenementen, is de gebruiksvergunning het geëigende middel.

Belangrijk daarbij is of het evenement wordt gehouden in een bouwwerk als bedoeld in het Gebruiksbesluit, of in een inrichting als bedoeld in de (model)Brandbeveiligingsverordening. Dit bepaalt namelijk de grondslag van de gebruiksvergunning c.q. gebruiksmelding. Een gebruiksvergunning (art. 2.11.1) of een gebruiksmelding (art. 2.12.1) op basis van het Gebruiksbesluit of een gebruiksvergunning cq. melding op basis van de (model)Brandbeveiligingsverordening (artikel 2.lid 1 of 4).

In een gebruiksvergunning kunnen te allen tijde nadere eisen met het oog op brandveiligheid worden opgenomen. De in deze handreiking opgenomen voorschriften kunnen desgewenst onverkort als nadere eis in een gebruiksvergunning worden opgenomen.

Bij een klein evenement waarvoor geen gebruiksvergunning is vereist, moet worden voldaan aan de algemene eisen uit het Gebruiksbesluit dan wel artikelen van de (model)Brandbeveiligingsverordening.

De vergunningverlening voor evenementen is per gemeente anders geregeld. Soms wordt er gekozen voor het afgeven van een afzonderlijke evenementenvergunning en een afzonderlijke gebruiksvergunning. In het kader van de één loket gedachte is het echter wenselijk te kiezen voor een gecombineerde evenementen- en gebruiksvergunning.

1.3 Begrippen

Bakkramen/bakwagens

Hieronder vallen bijvoorbeeld bakkramen voor de verkoop van oliebollen, patates frites, vis e.d. Deze kramen/wagens zijn door gespecialiseerde bedrijven gebouwd en moeten in het bezit zijn van een geldig keuringsrapport van de installaties.

Ballonvaarten

Met een "vrije ballon" (heteluchtballon) waarin zich één of meerdere personen aan boord bevinden opstijgen. Voor het (laten) opstijgen van heteluchtballonnen van een niet als luchtvaartterrein aangewezen terrein moet een verklaring van geen bezwaar door de burgemeester worden afgegeven.

Bereikbaarheid

De bereikbaarheid voor hulpverleningsvoertuigen is afhankelijk van de breedte van de rijbaan en de vrije hoogte boven de rijbaan. Voor meer informatie wordt verwezen naar het "Toetskader Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid Brandweer Zeeland" (2009).

Braderieën

Een feestelijke, kermisachtige markt met straatverkoop door winkeliers, ambachtslieden etc. Bij dit evenement wordt veelal gebruik gemaakt van marktkramen en zgn. vrije plaatsen. Deze opstellingen vinden meestal plaats in de winkelstraat, -promenade of -centra.

Circus

Een bezienswaardigheid, vaak op een daarvoor aangewezen terrein. Dit evenement heeft meestal eigen voorzieningen voor elektra e.d. Het evenement wordt door de eigen organisatie vaak door middel van wagens en hekken afgesloten voor onbevoegden.

Helikoptervluchten

Voor helikoptervluchten moet een verklaring van geen bezwaar door de burgemeester worden afgegeven. In de aanvraag moet duidelijk zijn opgegeven het type helikopter, de plaats en het tijdstip van opstijgen en/of landen, en de soort vlucht waar de aanvraag betrekking heeft (rondvlucht; halen of brengen van passagiers e.d.).

Evenementenvuurwerk

Dit betreft vuurwerkshows, meestal ter afsluiting van evenementen, waarbij gebruik wordt gemaakt van professioneel knal- en siervuurwerk. Dit vuurwerk wordt geheel verzorgd door professionele bedrijven. Vergunningen voor het afsteken van dit vuurwerk moeten worden aangevraagd bij het provinciale bestuur. Het gemeentelijke bestuur heeft alleen in het kader van de openbare veiligheid een adviserende rol richting het provinciale bestuur (Vuurwerkbesluit 2002).

Kermis

Een spektakel van zowel kramen als mechanische attracties, vaak op een afgesloten terrein. Kermissen worden ook vaak in combinatie met een braderie in en rond een winkelcentrum gehouden.

Overige (grootschalige) evenementen

Dit zijn nader in te vullen activiteiten die zowel binnen als buiten en al of niet op openbaar terrein kunnen plaatsvinden. Bijvoorbeeld muziekfestivals, ruiterdagen; speciale activiteiten voor personen met een lichamelijk en/of verstandelijke beperking etc. Het betreft in alle gevallen activiteiten waarbij wordt verwacht dat er grote groepen mensen en/of dieren aanwezig zullen zijn.

Rommelmarkt

Markt voor tweedehands goederen. Ook wel "snuffelmarkt" genoemd. Dit type markt vindt plaats zowel met als zonder kramen. Rommelmarkten worden periodiek op diverse locaties gehouden. Bijvoorbeeld de jaarlijkse rommelmarkten bij kerken, scholen, sportverenigingen, buurthuizen e.d. Ook hier moet men, evenals bij braderieën rekening houden met diverse (brand)veiligheidseisen qua opstelling van kramen en vrije uitstalplaatsen.

Stands t.b.v. promotiewerkzaamheden

Veelal zijn het ingehuurde (markt)kramen. Het kunnen ook mobiele of speciaal door standbouwers gebouwde stands zijn.

Straat- of buurtfeest

Dit zijn feesten die met en door bewoners van een straat of buurt veelal spontaan worden georganiseerd. Hierbij worden vaak op straat (kinder)spelletjes gespeeld en wordt er tevens een barbecue gehouden.

De betreffende straat wordt daarbij gedurende een aantal uren van de dag en/of avond afgesloten voor alle verkeer.

Straatspeeldag

Een jaarlijks terugkerend voor kinderen georganiseerd feest, waarbij spelletjes worden georganiseerd en bijvoorbeeld een springkussen wordt neergezet. Wegafsluitingen vinden veelal in meerdere wijken tegelijkertijd plaats gedurende de middaguren.

Straattheater of -toneel

Bezienswaardig schouwspel, een op een plein of straat uitgevoerd toneelspel. Daarbij wil men soms gebruik maken van vuurelementen. Dit is niet altijd mogelijk en moet dus bij het vooroverleg bekend worden gemaakt. Ook de locatie is vaak wisselend. Er kan bijvoorbeeld een "wandeland" toneelstuk worden opgevoerd.

Trekker - Trek wedstrijden

Wedstrijden met landbouwvoertuigen, in de klasse lichte, middelzware en zware voertuigen. In de klasse licht en middel is de brandstof hoofdzakelijk diesel. In de klasse zwaar wordt hoofdzakelijk gebruik gemaakt van licht ontvlambare brandstoffen, met een vlammpunt lager dan 21 °C. De wedstrijden spelen zich meestal af op grote buitenterreinen en soms in sportcomplexen. Deze evenementen trekken over het algemeen veel toeschouwers.

Schuurfeesten

Typische plattelandsfeesten, georganiseerd door en voor mensen uit de buitengebieden. Het zijn relatief grote feesten met een besloten karakter. Het aantal bezoekers kan variëren van ongeveer 400 tot soms wel 2000 personen. Deze feesten worden veelal gehouden in schuren of gebouwen die niet primair zijn bestemd voor het houden van feesten. Bij deze feesten wordt muziek ten gehore gebracht en alcoholhoudende dranken verstrekt.

Motocross

Wedstrijd met crossmotoren in diverse klassen, die zowel op buitenterreinen als in sportcomplexen kunnen plaatsvinden. Het zijn relatief grote evenementen, waarbij veel publiek wordt verwacht. Het te gebruiken terrein is vaak opgedeeld in voor publiekstoegankelijke delen, het rennersgedeelte en het wedstrijdterrein.

Autocross

Een autocross is een snelheidswedstrijd die op een weiland of een ongebruikt buitenterrein wordt verreden. De auto wordt bestuurd door één persoon, en in een manche rijden enkele auto's mee. Doorgaans bestaat een evenement uit meerdere manches voor verschillende klassen.

Optochten

Het ordelijk optrekken van een menigte of stoet. Meestal zijn dit jaarlijks terugkerende evenementen waar veel toeschouwers uit de wijde omgeving naar komen kijken. Bekende optochten zijn; carnavalsoptochten, parade's, bloemencoro's en fruitcorso's.

2 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR (MOBIELE) BAKKRAMEN EN BAKWAGENS

2.1 Bereikbaarheid en opstelling

- 2.1.1 Er moet ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten (politie, brandweer, ambulance), een doorgaande route met een breedte van 3,5 m en een hoogte van 4,2 m worden vrijgehouden. Hekwerken die deze route blokkeren moeten snel en gemakkelijk kunnen worden verwijderd. In deze route mogen geen losse goederen (zoals vlaggen, kledingrekken en dergelijke) worden geplaatst.
- 2.1.2 Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.
- 2.1.3 Tuidraden, draden, elektriciteitskabels e.d., die over de weg zijn gespannen moeten minimaal 4,2 m boven het straatniveau zijn aangebracht.
- 2.1.4 Gebouwen en bouwwerken achter de bakkraam/bakwagen moeten bereikbaar zijn en bereikbaar worden gehouden.
- 2.1.5 De bakkraam/bakwagen moet zodanig zijn opgesteld, dat deze op geen enkele wijze gevaar kan opleveren voor de omgeving.
- 2.1.6 Het aanbrengen van borden en vlaggen e.d. aan luifels van bakkramen en bakwagens is binnen voornoemde 3,5 m verboden.

2.2 Bakruimte

- 2.2.1 De bakinstallatie (oliebak) moet zodanig zijn geconstrueerd, dat olie of vet niet in de verbrandingsruimte kan komen (bijvoorbeeld door overbruisen, waarbij olie over de rand of door de kieren om de rand vloeit). Frituren is alleen toegestaan in ruimten die daarvoor zijn ingericht. Dus niet in verkoopr ruimten van winkels.
- 2.2.2 Elk bak- en braadtoestel moet zijn voorzien van een goed functionerende thermostaat of thermokoppel met een maximum ingestelde waarde van 190°C.
- 2.2.3 Een gaskomfoor moet zijn opgesteld op een plaat van onbrandbaar en slecht warmtegeleidend materiaal.
- 2.2.4 Het draagvlak onder bak- en braadtoestellen moet tot minstens 0,1 m buiten de toestellen onbrandbaar zijn, dan wel zijn bekleed met een onbrandbaar en slecht warmtegeleidend materiaal. De wanden in de nabijheid van een bak- en braadtoestel moeten tot minstens 0,3 m buiten het toestel op dezelfde wijze zijn bekleed.
- 2.2.5 Elektrisch verwarmde bakpannen c.q. bakinstallaties moeten door middel van thermostaten met een maximum ingestelde waarde van 190°C, tegen oververhitting zijn beveiligd.
- 2.2.6 Losse verwarmingstoestellen met open vuur zijn verboden.

2.3 Bakactiviteiten in voor gevels geplaatste bakkramen/bakwagens

- 2.3.1 Bakkramen/bakwagens moeten zijn opgesteld op een afstand van tenminste 5 m vanaf de bebouwing. Deze voorwaarde geldt niet als het een blinde gevel betreft, die over een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) van ten minste 30 minuten beschikt.

2.4 Elektrische installatie

- 2.4.1 De elektrische installatie moet voldoen aan de norm NEN 1010 en de nadere eisen van het plaatselijke energiebedrijf.
- 2.4.2 De elektrische installatie moet zijn voorzien van groepszekeringen en een aardlekschakelaar met een nominale aanspreekstroom van ten hoogste 30 mA.
- 2.4.3 De verplaatsbare leiding (verlengsnoer) van een bakkraam/bakwagen naar een aansluitpunt voor elektriciteit moet:
 - minstens 3 adrig zijn, met een nominale kerndoorsnede van 2½ mm²;
 - zijn beschermd door een ommanteling van neopreen, die geen beschadigingen of gebreken vertoont.

- 2.4.4 De lengte van de verplaatsbare leiding (verlengsnoer) mag ten hoogste 25 m bedragen en moet geheel zijn uitgerold.
- 2.4.5 De plaats en de bevestiging van de verplaatsbare leiding (verlengsnoer) moet zodanig zijn, dat er niemand over kan struikelen.

2.5 Gasinstallatie

- 2.5.1 Bij een bakkraam/bakwagen mogen niet meer losse gasflessen/gastanks aanwezig zijn dan als werkvoorraad voor één dag nodig is.
- 2.5.2 De waterinhoud van een losse gasfles/gastank mag niet groter zijn dan 115 liter.
- 2.5.3 Een opstelruimte voor gasflessen, moet aan de buitenlucht zijn geventileerd door middel van minstens twee niet afsluitbare openingen nabij of in de vloer, die zover mogelijk uit elkaar moeten liggen. De netto doorlaat van de ventilatieopeningen moet 1/40 van het vloeroppervlak bedragen met een minimum van 100 cm² per opening.
- 2.5.4 Een opstelruimte voor gasflessen moet gasdicht zijn gescheiden van de gebruiksruimte en mag slechts van buitenaf door middel van een deur of luik bereikbaar zijn.
- 2.5.5 Een flessengasinstallatie moet voldoen aan de norm NEN 1078 en de NPR 3378, dan wel de NEN-EN 12245.
- 2.5.6 De afstand tussen een opstelling voor gasflessen en overige voor verwarming bestemde brandstoffen moet in een tijdelijke inrichting tenminste 5 m te bedragen.
- 2.5.7 Een opslagplaats van gasflessen achter een bakkraam/bakwagen mag niet toegankelijk zijn voor publiek en moet zijn voorzien van het opschrift "ROKEN EN OPEN VUUR VERBODEN" in letters met een hoogte van minimaal 8 cm.
- 2.5.8 Een opslag van gasflessen/gastanks moet goed aan de buitenlucht worden geventileerd.
- 2.5.9 **LPG** mag uitsluitend worden toegepast in een LPG-dampgassysteem (**rode tank**) dat als zodanig gemonteerd, gekeurd en gecertificeerd moet zijn volgens de norm NEN-EN 1949:2002 en de norm NEN-EN 1949:2002/A1:2005.
- 2.5.10 Gasflessen moeten zijn voorzien van een door Lloyds Register-Stoomwezen erkend geldig keurmerk of het Europese keurmerk PIE (π) volgens de Europese richtlijn 1999/36/EG.
- 2.5.11 De aanwezigheid van gasflessen waarvan de goedkeuring volgens de ingeponste datum meer dan 10 jaar geleden heeft plaatsgevonden, is verboden. Voor Shell-benegas en Primagas flessen is dit 15 jaar.
- 2.5.12 Gasflessen en gastanks mogen slechts tot 80% worden gevuld.
- 2.5.13 Een lege gasfles moet altijd met gesloten afsluiter worden bewaard.
- 2.5.14 Afsluiters moeten tegen beschadigen worden beschermd. Als de bescherming uit een afneembare kop bestaat, moet deze bij niet aangesloten flessen zijn aangebracht.
- 2.5.15 Het gebruik van een reduceerventiel (drukregelaar) dat ouder is dan 5 jaar is verboden.
- 2.5.16 Een verbruikstoestel mag uitsluitend op de standplaats in werking zijn. Tijdens het transport van de bakwagen moeten de afsluiters van gasflessen en/of gastank te allen tijde zijn gesloten.
- 2.5.17 Alle toegepaste appendages moeten van een door Lloyds Register-Stoomwezen goedgekeurd type zijn of voorzien van een Gastec QA.
- 2.5.18 Het leidingnet moet zijn uitgevoerd als een vaste leiding van metaal. Aan het einde van elk aftakpunt van de vaste leiding naar een gebruikstoestel moet zich een afsluiter bevinden.
- 2.5.19 Het gebruik van een gasslang is alleen toegestaan:
 - voor het aansluiten van een verbruikstoestel op het leidingnet;
 - als koppelslang tussen een gasfles/gastank en het leidingnet;
 - als koppelslang tussen een gasfles/gastank en een manifold.
- 2.5.20 Elke verbindingsslang tussen een drukhouder en een verbruikstoestel e.d. moet:
 - voorzien zijn van het opschrift "butaangas of propaangas" en voldoen aan de eisen, gesteld in de normen NEN 5654 van juli 1980 of de NEN-EN 559.
 - zijn vervaardigd van synthetische rubber met één of meer staaldraad en/of textielinlagen en niet ouder zijn dan twee jaar;
 - door middel van slangklemmen op slangpilaren zijn bevestigd;
 - vrij en ongespannen zijn aangelegd;
 - zodanig zijn aangebracht dat blootstelling aan ontoelaatbare temperatuursinvloeden en/of mechanische beschadiging wordt voorkomen;
 - zo kort mogelijk zijn gehouden.

De slanglengte voor een tijdelijke opstelling mag maximaal 10 m bedragen.

NB Propaanslangen zijn erin twee uitvoeringen: de oranje/bruin gekleurde, met op de slang het jaar van aanmaak aangegeven en de zwarte slang met vaste metalen koppelingen. Het jaar van fabricage is hier ingeponst op de metalen koppeling.

- 2.5.21 Het leidingnet met toebehoren moet iedere twee jaar en zo vaak als de omstandigheden daartoe aanleiding geven (bijvoorbeeld bij wijzigingen en reparaties), worden gekeurd en beproefd. Van de beproeving moet een door of vanwege de installateur getekende en door de vergunninghouder mede ondertekende verklaring bij de gebruikers aanwezig zijn. De keuring en beproeving moeten bevatten:
- controle op de vereiste beveiligingen van het leidingsysteem en controle op de goede werking van deze beveiligingen;
 - controle op de toepassing van goedgekeurd toebehoren;
 - beproeving van de installatie met lucht of een inert gas.
- 2.5.22 Het leidingsysteem met toebehoren moet steeds in goede staat van onderhoud verkeren.

2.6 Afvoer van verbrandingsgassen en dampen

- 2.6.1 De verbrandingsgassen van bak- en braadtoestellen moeten d.m.v. afvoerleidingen van onbrandbaar en hittebestendig materiaal worden afgevoerd. Wand- en dakdoorvoeringen moeten zijn uitgevoerd met een dubbelwandige nisbus.
- 2.6.2 Binnen een afstand van 0,3 m van een afvoerleiding voor bakdampen en een afvoerleiding voor verbrandingsgassen, mogen geen brandbare stoffen aanwezig zijn, tenzij deze zijn bekleed met een onbrandbaar en slecht warmtegeleidend materiaal.
- 2.6.3 Afvoer van bakdampen en verbrandingsgassen door één leiding is toegestaan, mits de temperatuur van de verbrandingsgassen gemeten op de plaats van samenkomst, niet hoger is 200°C.
- 2.6.4 De filters van de luchtreinigingsinstallatie moeten zo vaak gereinigd/vervangen worden als voor de goede werking noodzakelijk is.

2.7 Blusmiddelen

- 2.7.1 In elke bakkraam/bakwagen moet het volgende aanwezig zijn:
- nabij de toegang, een draagbaar blustoestel met een inhoud van minstens 6 kg bluspoeder, 5 kg koolzuursneeuw of een gelijkwaardig ander blusmiddel;
 - goed passende deksels voor het snel afdekken van de pannen bij brand;
 - een blusdeken van minimaal 120 x 90 cm.
- 2.7.2 Een draagbaar blustoestel moet:
- voor iedereen duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht;
 - voor direct gebruik gereed zijn;
 - in goede staat van onderhoud verkeren;
 - zijn voorzien van een geldig Rijkskeurmerk met rangnummer;
 - ten minste eenmaal per twee jaar overeenkomstig de norm NEN 2559:2001 zijn onderhouden en zijn voorzien van een label of sticker waarop de laatste controledatum is vermeld.

3 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR TIJDELIJKE INRICHTINGEN, WAARONDER TENTEN, T.B.V. DIVERSE DOELEINDEN

3.1 Bereikbaarheid en opstelling

- 3.1.1 De bereikbaarheid van de tijdelijke inrichting moet zodanig zijn dat de hulpverlenende diensten (politie, brandweer, ambulance) het object tot op minimaal 10 m van de toegang kunnen benaderen.
- 3.1.2 Er moet ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten een doorgaande route met een breedte van 3,5 m en een hoogte van 4,2 m zijn vrijgehouden. Hekwerken die deze route blokkeren moeten snel en gemakkelijk kunnen worden verwijderd. In deze route mogen geen losse goederen (zoals vlaggen, kledingrekken en dergelijke) zijn geplaatst.
- 3.1.3 Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.
- 3.1.4 Tuidraden, draden, elektriciteitskabels e.d., die over de weg zijn gespannen moeten minimaal 4,2 m boven het straatniveau zijn aangebracht.
- 3.1.5 Gebouwen en bouwwerken achter een tijdelijke inrichting moeten altijd bereikbaar zijn.
- 3.1.6 Indien het terrein (tijdelijk) is afgesloten, moet de (brandweer)ingang duidelijk zijn aangegeven en het toegangshek gemakkelijk door de brandweer te openen zijn, dan wel door een bewaking snel worden geopend.
- 3.1.7 Rondom een tijdelijke inrichting (tent) moet een ruimte zijn vrijgehouden van ten minste 5 meter, tenzij het tentdoek voldoet aan de eisen uit artikel 3.4.1, de opstelling van het interieur van de tijdelijke inrichting zodanig is dat redelijkerwijs geen branddoorslag of brandoverslag naar de vaste inrichting kan plaatsvinden en de loopsafstanden van de vluchtroutes de wettelijke eisen niet overschrijden.
- 3.1.8 Tijdelijke bouwsels (afdak, partytent) moeten aan twee zijden open zijn en zodanig zijn opgesteld, dat deze op geen enkele wijze gevaar opleveren voor de omgeving.

3.2 Opstelling inventaris

- 3.2.1 De inrichting van een ruimte is zodanig dat:
 - a. voor elke persoon zonder zitplaats ten minste 0,25 m² vloeroppervlakte beschikbaar is;
 - b. voor elke persoon met zitplaats ten minste 0,3 m² vloeroppervlakte beschikbaar is, indien geen inventaris kan verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang;
 - c. voor elke persoon met zitplaats ten minste 0,5 m² vloeroppervlakte beschikbaar is, indien inventaris kan verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang.Bij de berekening van de per persoon beschikbare vloeroppervlakte wordt uitgegaan van de vloeroppervlakte aan verblijfsruimte na aftrek van de oppervlakte van de inventaris.
- 3.2.2 In een ruimte met meer dan 100 zitplaatsen zijn de zitplaatsen gekoppeld of aan de vloer bevestigd, zodanig dat deze niet kunnen verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang, voor zover die zitplaatsen in meer dan 4 rijen van meer dan 4 stoelen zijn opgesteld.
- 3.2.3 Bij in rijen opgestelde zitplaatsen is tussen de rijen een vrije ruimte aanwezig met een breedte van ten minste 0,4 m, gemeten tussen de loodlijnen op de elkaar dichtst naderende gedeelten van de rijen.
- 3.2.4 Indien in een rij als bedoeld in het derde lid tussen de zitplaatsen een tafel is geplaatst, bevindt deze zich niet in de vrije ruimte, bedoeld in dat lid.
- 3.2.5 Een rij zitplaatsen die slechts aan een einde op een gangpad of uitgang uitkomt, heeft niet meer dan 8 zitplaatsen.
- 3.2.6 Een rij zitplaatsen die aan beide einden op een gangpad of uitgang uitkomt, heeft ten hoogste:
 - a. 16 zitplaatsen indien de vrije ruimte, bedoeld in het derde lid, niet groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 0,6 m is;
 - b. 32 zitplaatsen indien de vrije ruimte, bedoeld in het derde lid, groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 0,6 m is;
 - c. 50 zitplaatsen indien de vrije ruimte, bedoeld in het derde lid, groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 1,1 m is.

3.3 Vluchtroutes

- 3.3.1 In ruimten waar personen kunnen verblijven, moeten voldoende vluchtroutes aanwezig zijn die voldoen aan de volgende eisen.
 - a. Een vluchtroute heeft een vrije doorgangshoogte van ten minste 2 m en een vrije uitgangsbreedte van ten minste 0,85 m.
 - b. De totale vrije uitgangsbreedte van alle toe- en uitgangen samen, is in centimeters gelijk aan het totale aantal personen dat in de ruimte aanwezig zal zijn, vermenigvuldigd met de factor 0,9.

- c. Wanneer nooduitgangen direct op het aansluitend terrein uitkomen, en een vrije uitstroom, mag deze uitgangsbreedte vermenigvuldigd worden met de factor 1,35.
 - d. Bij meer dan 200 personen zijn er te minste twee uitgangen aanwezig, die op een onderlinge afstand van ten minste 5 m en bij voorkeur diagonaal ten opzichte van elkaar zijn gelegen.
- 3.3.2 De ingangen, uitgangen, nooduitgangen, doorgangen, gangpaden, (trappen) en vluchtroutes moeten te allen tijde over de volle breedte zijn vrijgehouden van obstakels. Dit geldt eveneens voor het als verlengstuk van een vluchtroute aan te merken gedeelte van het aansluitende terrein.
- 3.3.3 Vloeren in vluchtroutes en vloeren van ruimten waarin personen kunnen verblijven, moeten een aaneengesloten geheel vormen.
- 3.3.4 Vloeren in vluchtroutes en vloeren van ruimten waarin personen kunnen verblijven, alsmede treden van trappen in vluchtroutes, moeten steeds voldoende stroef zijn. Dit voorschrift geldt niet voor het gedeelte van de vloer van een ruimte dat speciaal is ingericht als dansvloer.
- 3.3.5 Alle kabels, leidingen en snoeren die op de grond liggen, moeten op zodanige wijze zijn bevestigd dat beschadiging, struikelen en/of vallen wordt voorkomen.
- 3.3.6 Tussen tafels met de daaromheen gegroepede stoelen en/of andere opstellingen moeten ruime gangpaden aanwezig zijn, die rechtstreeks naar de uitgangen leiden (stoelenplan).
- 3.3.7 Op de buitenzijde van de nooduitgang(en) moet duidelijk zichtbaar het opschrift: "NOODUITGANG VRIJHOUDEN" zijn aangegeven in letters met een hoogte van minimaal 8 cm.
- 3.3.8 Binnen een straal van 2 m van een (nood)uitgang mogen geen tafels, stoelen of andere obstakels aanwezig zijn.
- 3.3.9 Deuren en andere beweegbare voorzieningen welke een brand- en/of rookwerende functie hebben, mogen niet langer in geopende stand worden gehouden, dan voor het verkeer van personen of goederen noodzakelijk is.
- 3.3.10 De omgeving van een evenemententerrein moet zo zijn ingericht, dat er bij calamiteiten voldoende vluchtroutes aanwezig zijn. De vluchtroutes moeten vrij zijn van obstakels en duidelijk zijn aangegeven.
- 3.3.11 Bij onvoldoende daglichttoetreding en bij avondgebruik moeten de vluchtroutes buiten de tijdelijke inrichting voldoende zijn verlicht.
- 3.3.12 Het aantal toe te laten personen bij een evenement dat buiten plaats vindt, is vastgesteld op drie personen per vierkante meter vrije vloeroppervlakte.
- 3.3.13 Het aantal toe te laten personen binnen is afhankelijk van de inrichting van de ruimte en zodanig dat:
- a. voor elke persoon zonder zitplaats ten minste 0,25 m² vloeroppervlakte beschikbaar is;
 - b. voor elke persoon met zitplaats ten minste 0,3 m² vloeroppervlakte beschikbaar is, indien geen inventaris kan verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang;
 - c. voor elke persoon met zitplaats ten minste 0,5 m² vloeroppervlakte beschikbaar is, indien inventaris kan verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang.
- Bij de berekening van de per persoon beschikbare vloeroppervlakte wordt uitgegaan van de vloeroppervlakte aan verblijfsruimte na aftrek van de oppervlakte van de inventaris.

3.4 Materiaal, stoffering en versiering van de inrichting

- 3.4.1 Tentdoek moet voldoen aan de NTA 8020-40:2006 zolang de Nederlandse norm niet is vastgesteld. Daarnaast wordt verwezen naar bestaande Europese normen zoals de NEN-EN 13501-1, DIN 4102/B1-B2 of M1-M2. De normering M1-M2 is altijd terug te vinden in de randen van het tentdoek. Bij gebruik van tentdoek dat voldoet aan de DIN 4102/B1-B2 moet er een (kopie)certificaat aanwezig te zijn.
- 3.4.2 Stoffering en versiering moeten zijn vrijgehouden van spots en andere warm wordende apparatuur, waarvan de oppervlaktetemperatuur meer dan 90 graden °C bedraagt.
- 3.4.3 Vloer- en trapbedekkingen in vluchtroutes en in ruimten waarin meer dan 50 personen gelijktijdig kunnen verblijven moeten zodanig zijn aangebracht dat zij niet kunnen verschuiven, omkrullen of oprollen en geen gevaar voor uitglijden, struikelen of vallen kunnen veroorzaken.
- 3.4.4 Gordijnen en andere verticale stofferingen in ruimten waarin meer dan 50 personen gelijktijdig kunnen verblijven, moeten 10 cm vrij van de vloer worden gehouden.
- 3.4.5 Tussen het vloeroppervlak van een ruimte en de aangebrachte versiering moet een vrije ruimte van minimaal 2,5 m overblijven. Deze versiering mag niet gemakkelijk ontvlambaar zijn en bij brand geen druppelvorming vertonen.
- 3.4.6 De toe te passen, verticaal op te hangen textielproducten moeten in vluchtroutes en in ruimten waarin meer dan 50 personen gelijktijdig kunnen verblijven, een navlamduur hebben van ten hoogste 15 seconden en een nagloeiduur van ten hoogste 60 seconden, bepaald volgens de normen NEN-EN-ISO 6940 en 6941, uitgaven 2004.
- 3.4.7 De inrichtingselementen moeten brandveilig zijn. Hieraan wordt voldaan indien het onderdeel:
- a. onbrandbaar is, bepaald volgens NEN 6064: 1991, inclusief wijzigingsblad A2: 2001;
 - b. een dikte heeft van ten minste 3,5 mm, en voldoet aan klasse 4 als bedoeld in NEN 6065: 1991, inclusief wijzigingsblad A1: 1997, of
 - c. een dikte heeft van minder dan 3,5 mm en over de volle oppervlakte is verlijmd met een onderdeel als bedoeld onder b.

- 3.4.8 Blusmiddelen en nood- en transparantverlichting mogen niet door gordijnen en/of versieringen aan het oog zijn onttrokken.
- 3.4.9 Kaarsen moeten op stabiele en degelijke, niet gemakkelijk ontvlambare, standaards zijn vastgezet. Kaarsen mogen uitsluitend als tafeldecoratie worden toegepast.
- 3.4.10 Met brandbaar gas gevulde ballonnen mogen niet aanwezig zijn.

3.5 Opslag van materialen

- 3.5.1 Het is verboden voorwerpen of stoffen in de inrichting of in de omgeving daarvan op te slaan of neer te zetten indien daardoor het gebruik van telefoons, blusmiddelen, vluchtroutes nood- en uitgangen bemoeilijkt wordt.
- 3.5.2 Het opslaan van brandbare, brandbevorderende en bij brand gevaar opleverende stoffen mag slechts plaatsvinden zoals dit op de door de brandweer gewaarmerkte tekening(en) is aangegeven.

3.6 Elektrische installaties inclusief noodverlichting

- 3.6.1 Elektrische installaties moeten voldoen aan de norm NEN 1010 en de nadere eisen van het plaatselijke energiebedrijf.
- 3.6.2 Aanleg, bevestiging en plaatsing van kabels, leidingen en snoeren moeten zodanig geschieden, dat het publiek er niet mee in aanraking kan komen, en er niemand over kan struikelen of vallen.
- 3.6.3 Schakelaars en zekeringkasten van elektrische installaties moeten onbereikbaar zijn voor publiek.
- 3.6.4 Kabels en snoeren moeten altijd volledig van de haspel zijn afgerold.
- 3.6.5 Elektrische verlichting moet zodanig zijn aangebracht dat er geen gevaar bestaat voor het ontstaan van brand.
- 3.6.6 In voor personen bestemde ruimte(n) waar onvoldoende daglicht binnentreedt, moet, met het oog op het veilig kunnen verlaten van die ruimten, tijdens het gebruik daarvan een zodanige elektrische verlichting in werking zijn, dat de verlichtingssterkte gemeten op vloerniveau minstens 10 lux bedraagt.
- 3.6.7 Een ruimte voor meer dan 50 personen heeft een vluchtrouteaanduiding die voldoet aan NEN 6088: 2002 en binnen 15 seconden na het uitvallen van de voorziening voor elektriciteit gedurende een periode van ten minste 60 minuten voldoet aan de zichtbaarheidseisen.
- 3.6.8 In een ruimte als bedoeld in 3.6.7 is de verlichtingsinstallatie aangesloten op een voorziening van noodverlichting met een verlichtingssterkte van ten minste 1 lux.
- 3.6.9 Defecte lampen van vluchtrouteaanduiding en de noodverlichting moeten direct worden vervangen.
- 3.6.10 Een opstelplaats van een (nood)stroomaggregaat moet op een afstand van ten minste 5 m van de tijdelijke inrichting liggen.
- 3.6.11 Het gebruik van andere verlichting dan elektrische verlichting is verboden.

3.7 Installaties voor verwarming en kookdoeleinden

- 3.7.1 Een verbrandings- of verwarmingsinstallatie wordt niet gebruikt indien de installatie, de opstelling of het gebruik daarvan gevaar oplevert voor het ontstaan van brand.
- 3.7.2 In tenten of kramen waarvan het materiaal van de wanden en het dak een lagere brandvoortplantingsklasse bezit dan klasse 2 (*klasse 3 of 4*), moet, als een warmtebron op minder dan 1 m vanaf het tentdoek/materiaal is opgesteld, rondom de warmtebron tot een hoogte van 0,6 m gemeten uit het hart van de warmtebron, een brandwerende scheiding aanwezig zijn. Als de afstand tussen de warmtebron en het dak minder is dan 2,5 m, moet er ook een brandwerende scheiding boven de warmtebron aanwezig zijn. De genoemde afscheidingen moeten een brandwerendheid van ten minste 30 minuten bezitten. De afscheiding kan bijvoorbeeld bestaan uit een met brandwerende verf behandelde plaat multiplex met een dikte van ten minste 22 mm. Het brandwerende materiaal moet ter goedkeuring aan de brandweer worden voorgelegd, waarbij een certificaat van de verf moet worden overgelegd.

3.8 Gasinstallatie

- 3.8.1 Er mogen niet meer losse gasflessen/gastanks aanwezig zijn dan als werkvoorraad voor één dag nodig is.
- 3.8.2 De waterinhoud van een losse gasfles/gastank mag niet groter zijn dan 115 liter.
- 3.8.3 De ruimte waarin de gasflessen staan moet voldoende zijn geventileerd.
- 3.8.4 Een flessengasinstallatie moet voldoen aan de norm NEN 1078 en de NPR 3378, dan wel de NEN-EN 12245.
- 3.8.5 De afstand tussen een opstelling voor gasflessen en overige voor verwarming bestemde brandstoffen moet ten minste 5 m. te bedragen.
- 3.8.6 Een opslagplaats van gasflessen moet voor het publiek zijn afgesloten door middel van een deugdelijk hekwerk met een hoogte van 2 m, dat is voorzien van het opschrift "ROKEN EN OPEN VUUR VERBODEN" in letters met een hoogte van minimaal 8 cm.
- 3.8.7 Een opslag van gasflessen/gastanks moet goed aan de buitenlucht worden geventileerd.

- 3.8.8 **LPG** mag uitsluitend worden toegepast in een LPG-dampgassysteem (**rode tank**) dat als zodanig gemonteerd, gekeurd en gecertificeerd moet zijn volgens de norm NEN-EN 1949:2002 en de norm NEN-EN 1949:2002/A1:2005.
- 3.8.9 Gasflessen moeten zijn voorzien van een door Lloyds Register-Stoomwezen erkend geldig keurmerk of het Europese keurmerk PIE (π) volgens de Europese richtlijn 1999/36/EG.
- 3.8.10 De aanwezigheid van gasflessen waarvan de goedkeuring volgens de ingeponste datum meer dan 10 jaar geleden heeft plaatsgevonden, is verboden. Voor Shell-benegas en Primagas flessen is dit 15 jaar.
- 3.8.11 Gasflessen en gastanks mogen slechts tot 80% worden gevuld.
- 3.8.12 Een lege gasfles moet altijd met gesloten afsluiter worden bewaard.
- 3.8.13 Afsluiters moeten tegen beschadigen worden beschermd. Als de bescherming uit een afneembare kop bestaat, moet deze bij niet aangesloten flessen zijn aangebracht.
- 3.8.14 Het gebruik van een reduceerventiel (drukregelaar) dat ouder is dan 5 jaar is verboden.
- 3.8.15 Een verbruikstoestel mag uitsluitend op de standplaats in werking zijn. Tijdens het transport van de bakwagen moeten de afsluiters van gasflessen en/of gastank te allen tijde zijn gesloten.
- 3.8.16 Alle toegepaste appendages moeten van een door Lloyds Register-Stoomwezen goedgekeurd type zijn of voorzien van een Gastec QA.
- 3.8.17 Het leidingnet moet zijn uitgevoerd als een vaste leiding van metaal. Aan het einde van elk aftakpunt van de vaste leiding naar een gebruikstoestel moet zich een afsluiter bevinden.
- 3.8.18 Het gebruik van een gas slang is alleen toegestaan:
- voor het aansluiten van een verbruikstoestel op het leidingnet;
 - als koppelslang tussen een gasfles/gastank en het leidingnet;
 - als koppelslang tussen een gasfles/gastank en een manifold.
- 3.8.19 Elke verbindingsslang tussen een drukhouder en een verbruikstoestel e.d. moet:
- voorzien zijn van het opschrift "butaangas of propaangas" en voldoen aan de eisen, gesteld in de normen NEN 5654 van juli 1980 of de NEN-EN 559.
 - zijn vervaardigd van synthetische rubber met één of meer staaldraden en/of textielinlagen en niet ouder zijn dan twee jaar;
 - door middel van slangklemmen op slangpilaren zijn bevestigd;
 - vrij van scherpe bochten en ongespannen zijn aangelegd;
 - zodanig zijn aangebracht dat blootstelling aan ontoelaatbare temperatuursinvloeden en/of mechanische beschadiging wordt voorkomen;
 - zo kort mogelijk zijn gehouden.
- De slanglengte voor een tijdelijke opstelling mag maximaal 10 m bedragen.

NB Propaanslangen zijn erin twee uitvoeringen: de oranje/bruin gekleurde, met op de slang het jaar van aanmaak aangegeven en de zwarte slang met vaste metalen koppelingen. Het jaar van fabricage is hier ingeponst op de metalen koppeling.

- 3.8.20 Het leidingnet met toebehoren moet iedere twee jaar en zo vaak als de omstandigheden daartoe aanleiding geven (bijvoorbeeld bij wijzigingen en reparaties), worden gekeurd en beproefd. Van de beproefing moet een door of vanwege de installateur getekende en door de vergunninghouder mede ondertekende verklaring bij de gebruikers aanwezig zijn. De keuring en beproefing moeten bevatten:
- controle op de vereiste beveiligingen van het leidingsysteem en controle op de goede werking van deze beveiligingen;
 - controle op de toepassing van goedgekeurd toebehoren;
 - beproefing van de installatie met lucht of een inert gas.
- 3.8.21 Het leidingsysteem met toebehoren moet steeds in goede staat van onderhoud verkeren.

3.9 Blusmiddelen.

- 3.9.1 In het de tijdelijke inrichting moeten voldoende draagbare blustoestellen aanwezig zijn. Per 300 m² vloeroppervlakte moet minstens één blusmiddel aanwezig zijn met een inhoud van minstens 6 kg bluspoeder, 5 kg koolzuursneeuw of een gelijkwaardig ander blusmiddel.
- 3.9.2 In de onmiddellijke nabijheid van een bakinstallatie moeten goed passende deksels of een blusdeken aanwezig zijn om het toestel bij brand te kunnen afdekken.
- 3.9.3 Een draagbaar blustoestel moet:
- voor iedereen duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht;
 - voor direct gebruik gereed zijn;
 - in goede staat van onderhoud verkeren;
 - zijn voorzien van een geldig Rijkskeurmerk met rangnummer;

- ten minste eenmaal per twee jaar overeenkomstig de norm NEN 2559:2001 zijn onderhouden en zijn voorzien van een label of sticker waarop de laatste controledatum is vermeld.

3.10 Rookvorming

Rookvorming door bijvoorbeeld een rookapparaat, koudijs of op andere wijze geproduceerd, mag nooit een veilige en snelle ontruiming verhinderen.

3.11 Doorlopend toezicht

Gedurende de tijd dat personen in de inrichting aanwezig zijn, moet een voor de naleving van de voorwaarden van de vergunning verantwoordelijke persoon aanwezig zijn, die de aanwijzingen van de met controle belaste ambtenaren op eerste aanzegging uitvoert of doet uitvoeren.

3.12 Wacht- bewakingsdiensten

In het kader van brandveiligheid kan de commandant van de brandweer voor bepaalde activiteiten of locaties bepalen, dat tijdens bijzondere festiviteiten een wachtdienst moet worden ingesteld. Deze bewaking moet geschieden door gediplomeerd en ter zake kundig brandweerpersoneel. De deskundigheid moet door het overleggen van het diploma van de module manschap B kunnen worden aangetoond.

4 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET HOUDEN VAN BRADERIEËN IN DE BUITENLUCHT

4.1 Bereikbaarheid en opstelling

- 4.1.1 Er moet ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten (politie, brandweer, ambulance), een doorgaande route met een breedte van 3,5 m en een hoogte van 4,2 m zijn vrijgehouden. Hekwerken die deze route blokkeren moeten snel en gemakkelijk kunnen worden verwijderd. In deze route mogen geen losse goederen (zoals vlaggen, kledingrekken en dergelijke) worden geplaatst.
- 4.1.2 Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.
- 4.1.3 Tuidraden, draden, elektriciteitskabels e.d., die over de weg zijn gespannen moeten minimaal 4,2 m boven het straatniveau zijn aangebracht.
- 4.1.4 Stands en/of marktkeuren als mede eventuele podia moeten zodanig zijn geplaatst, dat alle toe- en uitgangen van omliggende gebouwen en bouwwerken onbelemmerd zijn te bereiken.
- 4.1.5 Tussen de achterzijde van de standplaatsen en de achterliggende bebouwing moet een strook van minstens 1 m breed zijn vrijgehouden.
- 4.1.6 Kranen moeten zodanig zijn opgesteld, dat deze op geen enkele wijze gevaar opleveren voor de omgeving.
- 4.1.7 De afstand tussen tegenover elkaar geplaatste kranen moet, gemeten tussen de luifels, tenminste 3,5 m bedragen.
- 4.1.8 Het uitstellen van goederen en het plaatsen van kledingrekken e.d., al dan niet verrijdbaar, binnen de voorgenoemde 3,5 m is verboden.
- 4.1.9 Het aanbrengen van borden, vlaggen e.d. aan de luifels binnen de voornoemde 3,5 m is verboden.
- 4.1.10 Verkooppunten waar wordt gebakken of gekookt, moeten zijn opgesteld op een afstand van ten- minste 5 m vanaf de bebouwing. Deze voorwaarde geldt niet als het een blinde gevel betreft, die over een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van ten minste 30 minuten beschikt.

4.2 Vluchtroutes

- 4.2.1 De ligging van de tijdelijke inrichting moet met inbegrip van de eventuele benodigde tuidraden en/of scheerlijnen zodanig zijn, dat er voldoende ruimte beschikbaar is voor een snelle en veilige ontvluchting vanuit de inrichting naar een veilige plaats.
- 4.2.2 Vloeren moeten zodanig zijn aangebracht dat een stroef en gesloten vloeroppervlak ontstaat.
- 4.2.3 Alle kabels, leidingen en snoeren die op de grond liggen, moeten op zodanige wijze zijn bevestigd dat beschadiging, struikelen en/of vallen wordt voorkomen.

4.3 Elektrische installaties

- 4.3.1 Elektrische installaties moeten voldoen aan de norm NEN 1010 en de nadere eisen van het plaatselijke energiebedrijf.
- 4.3.2 Aanleg, bevestiging en plaatsing van kabels, leidingen en snoeren moeten zodanig geschieden, dat het publiek er niet mee in aanraking kan komen, en er niemand over kan struikelen of vallen.
- 4.3.3 Schakelaars en zekeringkasten van elektrische installaties moeten onbereikbaar zijn voor publiek.
- 4.3.4 Kabels en snoeren moeten altijd volledig van de haspel zijn afgerold.
- 4.3.5 Elektrische verlichting moet zodanig zijn aangebracht dat er geen gevaar bestaat voor het ontstaan van brand.

4.4 Bakken, braden en frituren

Zie voor het bakken, braden en frituren in de buitenlucht, de voorschriften in hoofdstuk 2 "Brandveiligheidsvoorschriften voor (mobiele) bakkeuren en bakwagens", van deze handreiking.

4.5 Blusmiddelen

Op verkooppunten waar voeding- en genotmiddelen worden gebakken of gekookt, moeten blusmiddelen aanwezig zijn zoals voorgeschreven in artikel 2.7 van hoofdstuk 2 "Brandveiligheidsvoorschriften voor (mobiele) Bakkeuren en bakwagens", van deze handreiking.

5 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET HOUDEN VAN EVENEMENTEN IN GEBOUWEN

5.1 Algemeen

Op grond van het bepaalde in artikel 2.1 t/m 2.10 van het Gebruiksbesluit zijn de algemene gebruikseisen altijd van kracht. Zijn er meer dan 50 personen aanwezig dan moet tenminste vier weken voor aanvang evenement een gebruiksmelding worden ingediend. Voorts kunnen er aanvullende gebruiksvoorschriften gelden, als er in het bouwwerk 50 of meer personen aanwezig zullen zijn. Is er voor het gebouw reeds een gebruiksvergunning verleend dan blijft deze van kracht.

5.2 Overnachten

5.2.1 Overnachten in een daarvoor **niet** bestemd bouwwerk is uitsluitend toegestaan als het bouwwerk voldoet aan de voorschriften voor bestaande logiesgebouwen uit het Bouwbesluit 2003 (en/of het beleidsniveau voor bestaande logiesgebouwen als dit gemeentelijk is vastgesteld).

De brandveiligheidsinstallaties moeten altijd voldoen aan de eisen gesteld in het Gebruiksbesluit. Het gebruik van een tijdelijke (draadloze) brandmeld- en ontruimingsalarminstallatie is toegestaan.

5.2.2 Als niet aan de voorschriften voor (sub)brand- en rookcompartimentering kan worden voldaan, kan een situatie die voldoet aan de hierna genoemde voorschriften als gelijkwaardig* worden beschouwd:

- alle slaapruiden liggen op de begane grond,
- in alle slaapruiden geldt een rookverbod en een verbod op de aanwezigheid van open vuur,
- elke slaapgebied beschikt over een directe uitgang naar het aansluitende terrein (naar buiten), en,
- er wordt zowel bouwkundig als voor wat betreft het gebruik minimaal voldaan aan de voorschriften die gelden voor bezettingsgraadklasse B3. Gebruik volgens de bezettingsgraadklassen B1 en B2 is **niet** toegestaan.

5.2.3 Voor gebouwen waarvoor geen gebruiksvergunning is verleend zal, indien er sprake is van nachtverblijf van meer dan 10 personen, een gebruiksvergunning op basis van artikel 2.11.1 van het Gebruiksbesluit aangevraagd moeten worden.

**NB Deze gelijkwaardigheid geldt uitsluitend voor incidentele niet commerciële gevallen, zoals overnachtingen in scholen, bij sportverenigingen en in scoutingclubhuizen. Het betreft in deze gevallen eigen leerlingen of leden die overnachten. Verhuur aan derden in combinatie met deze gelijkwaardigheid is dus niet toegestaan.*

6 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET GEBRUIK VAN (KERMIS)TERREINEN

6.1 Bereikbaarheid en opstelling

- 6.1.1 Er moet ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten (politie, brandweer, ambulance), een doorgaande route met een breedte van 3,5 m en een hoogte van 4,2 m zijn vrijgehouden. Hekwerken die deze route blokkeren moeten snel en gemakkelijk kunnen worden verwijderd. In deze route mogen geen losse goederen (zoals vlaggen, kledingrekken en dergelijke) zijn geplaatst.
- 6.1.2 Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.
- 6.1.3 Tuidraden, draden, elektriciteitskabels e.d., die over de weg zijn gespannen moeten minimaal 4,2 m boven het straatniveau zijn aangebracht.
- 6.1.4 De afstand van een tijdelijke inrichting (kermisattractie, kraam) tot iedere andere inrichting en de rondom gelegen gebouwen en bouwwerken moet tenminste 5 m bedragen.
- 6.1.5 De afstand tussen tegenover elkaar geplaatste kramen moet, gemeten tussen de luifels, tenminste 3,5 m bedragen.
- 6.1.6 Het uitstallen van goederen en het plaatsen van kledingrekken e.d., al dan niet verrijdbaar, binnen de voornoemde 3,5 m is verboden.
- 6.1.7 Het aanbrengen van borden, vlaggen e.d. aan de luifels binnen de voornoemde 3,5 m is verboden.
- 6.1.8 Alle attracties moeten voorzien zijn van een certificaat en merk van goedkeuring op de attractie (MVG) op basis van het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen.
- 6.1.9 Verkooppunten waar wordt gebakken of gekookt, moeten zijn opgesteld op een afstand van tenminste 5 m vanaf de bebouwing. Deze voorwaarde geldt niet als het een blinde gevel betreft, die over een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van tenminste 30 minuten beschikt.
- 6.1.10 Auto's, trekkers, aanhangwagens, aggregaten, containers e.d. mogen uitsluitend op het kermisterrein aanwezig zijn, als zij op de daarvoor bestemde en door de commandant van de brandweer goedgekeurde plaats zijn opgesteld, waartoe **vooraf** een tekening van het feestterrein ter goedkeuring bij de brandweer moet worden ingediend.

6.2 Vluchtroutes

- 6.2.1 De plaats van de tijdelijke inrichting moet met inbegrip van de eventuele benodigde tuidraden en/of scheerlijnen zodanig zijn, dat er voldoende ruimte beschikbaar is voor een snelle en veilige ontvluchting vanuit de inrichting naar een veilige plaats.
- 6.2.2 Vloeren moeten zodanig zijn aangebracht dat een stroef en gesloten vloeroppervlak ontstaat.
- 6.2.3 Alle kabels, leidingen en snoeren die op de grond liggen, moeten op zodanige wijze zijn bevestigd dat beschadiging, struikelen en/of vallen wordt voorkomen.

6.3 Elektrische installaties

- 6.3.1 Elektrische installaties moeten voldoen aan de norm NEN 1010 en de nadere eisen van het plaatselijke energiebedrijf.
- 6.3.2 Aanleg, bevestiging en plaatsing van kabels, leidingen en snoeren moeten zodanig geschieden, dat het publiek er niet mee in aanraking kan komen, en er niemand over kan struikelen of vallen.
- 6.3.3 Schakelaars en zekeringkasten van elektrische installaties moeten onbereikbaar zijn voor publiek.
- 6.3.4 Kabels en snoeren moeten altijd volledig van de haspel zijn afgerold.
- 6.3.5 Elektrische verlichting moet zodanig zijn aangebracht dat er geen gevaar bestaat voor het ontstaan van brand.
- 6.3.6 In voor personen bestemde ruimte(n) waar onvoldoende daglicht binnentreedt, moet, met het oog op het veilig kunnen verlaten van die ruimten, tijdens het gebruik daarvan een zodanige elektrische verlichting in werking zijn, dat de verlichtingssterkte gemeten op vloerniveau minstens 10 lux bedraagt.
- 6.3.7 Een ruimte voor meer dan 50 personen heeft een vluchtrouteaanduiding die voldoet aan NEN 6088: 2002 en binnen 15 seconden na het uitvallen van de voorziening voor elektriciteit gedurende een periode van tenminste 60 minuten voldoet aan de zichtbaarheidseisen.
- 6.3.8 In een ruimte als bedoeld in 6.3.7 is de verlichtingsinstallatie aangesloten op een voorziening van noodverlichting met een verlichtingssterkte van tenminste 1 lux.
- 6.3.9 Defecte lampen van vluchtrouteaanduiding en de noodverlichting moeten direct worden vervangen.
- 6.3.10 Een opstelplaats van een (nood)stroomaggregaat moet op een afstand van tenminste 5 m van de tijdelijke inrichting liggen. Deze voorwaarde geldt niet als het een blinde gevel betreft, die over een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van tenminste 30 minuten beschikt.
- 6.3.11 Het gebruik van andere verlichting dan elektrische verlichting is verboden.

6.4 Bakken, braden en frituren

Zie voor het bakken, braden en frituren in de buitenlucht, de voorschriften in hoofdstuk 2 "Brandveiligheidsvoorschriften voor (mobiele) bakkramen en bakwagens", van deze handreiking.

6.5 Blusmiddelen

Op verkooppunten waar voeding- en genotmiddelen worden gebakken of gekookt, moeten blusmiddelen aanwezig zijn zoals voorgeschreven in artikel 2.7 van hoofdstuk 2 "Brandveiligheidsvoorschriften voor (mobiele) bakkramen en bakwagens", van deze handreiking.

6.6 Rookvorming

Rookvorming door bijvoorbeeld een rookapparaat, koudijs of op andere wijze geproduceerd, mag nooit een veilige en snelle ontruiming verhinderen.

7 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET OPSTIJGEN VAN HETELUCHTBALLONNEN en KABELBALLONNEN

Op grond van het bepaalde in artikel 14 van de Luchtvaartwet is het verboden om met een luchtvaartuig (bijvoorbeeld een luchtballon) op te stijgen of een luchtvaartuig te doen opstijgen, behalve vanaf een luchtvaartterrein. Door het afgeven van een verklaring van geen bezwaar kan de gemeente ontheffing verlenen van dit verbod. De artikelen 9, 10 en 11 van het 'Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen' geven een aantal voorschriften waaraan voldaan moet worden om ontheffing te kunnen krijgen.

7.1 Vereiste vergunning / toestemmingen

7.1.1 Door de burgemeester van de gemeente waarin het ballonterrein is gelegen, moet in verband met de openbare orde en veiligheid, een verklaring van geen bezwaar zijn verleend.

7.1.2 Van de eigenaar of zakelijk gerechtigde van het ballonterrein moet toestemming zijn verkregen.

7.2 Bereikbaarheid

7.2.1 Er moet ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten (politie, brandweer, ambulance), een doorgaande route met een breedte van 3,5 m en een hoogte van 4,2 m zijn vrijgehouden. Hekwerken die deze route blokkeren moeten snel en gemakkelijk kunnen worden verwijderd. In deze route mogen geen losse goederen (zoals vlaggen, kledingrekken en dergelijke) zijn geplaatst.

7.2.2 Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.

7.2.3 Tuidraden, draden, elektriciteitskabels e.d., die over de weg zijn gespannen moeten minimaal 4,2 m boven het straatniveau zijn aangebracht.

7.3 Kabelballonnen (artikel 9, Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen)

7.3.1 Een ballonterrein moet verder zijn gelegen dan 4 kilometer van de grens van een ingevolge de Luchtvaartwet aangewezen niet gecontroleerd luchtvaartterrein.

7.3.2 Een ballonterrein moet zijn gelegen buiten een luchtvaartterreinverkeersgebied (ATZ).

7.3.3 Indien het ballonterrein is gelegen binnen een plaatselijk verkeersleidingsgebied moet vooraf toestemming zijn verkregen van de plaatselijke verkeersleidingsdienst van het betrokken luchtvaartterrein en het ballonterrein verder zijn gelegen dan 5 kilometer van de grens van het betrokken luchtvaartterrein. De kabelballon mag daarbij niet hoger stijgen dan 50 m boven de grond of het water;

indien het oplaten zal plaats vinden op een zaterdag, zondag of erkende feestdag, moet deze toestemming voor wat een plaatselijk verkeersleidingsgebied rond een militair luchtvaartterrein betreft, op de daaraan voorafgaande werkdag vóór 16.45 uur zijn verkregen.

7.3.4 voor een ballon gevuld met een onbrandbaar gas, moet het ballonterrein over een gebied met een middellijn gelijk aan ten minste tweemaal de grootste lengte van de ballon met de grondverankering als middelpunt vrij zijn van publiek en hindernissen.

7.3.5 Voor een ballon gevuld met een brandbaar gas, moet het ballonterrein, als bedoeld in het zesde lid zodanig zijn afgescheiden, dat het publiek de ballon en de eventueel benodigde gasvulapparatuur nergens dichter dan tot op 40 meter kan benaderen; op het ballonterrein moeten voldoende en deugdelijke brandblusmiddelen (doch ten minste één of twee verrijdbare blustoestellen met een vulling van 50 respectievelijk 25 kg bluspoeder) alsmede voldoende en deskundig personeel voor de bediening van deze blusmiddelen, aanwezig zijn.

7.3.6 Tijdens het opstijgen en landen van de kabelballon mogen, met inachtneming van het gestelde in het zesde lid, binnen een gebied met de grondverankering als middelpunt en een middellijn gelijk aan tenminste driemaal de grootste lengte van de ballon geen hindernissen aanwezig zijn met een grotere hoogte dan 4 meter boven het aardoppervlak.

7.3.7 Tijdens het in de lucht houden van de kabelballon mogen geen hindernissen steken door een denkbeeldig vlak dat vanaf het gebied bedoeld in het achtste lid en aanvangend op een hoogte van 4 meter, oploopt met een helling van 1:1 (hoogte:afstand), tot een afstand van 100 meter.

7.3.8 Het doen opstijgen en in de lucht houden mag slechts geschieden bij een horizontaal zicht van ten minste 1,5 kilometer en een verticale afstand van de ballon tot het wolkendek van ten minste 150 meter, terwijl de windsterkte niet meer mag bedragen dan 10 meter per seconde.

7.3.9 Aan boord van de kabelballon mogen zich geen personen bevinden.

7.3.10 De kabelballon mag niet hoger stijgen dan 100 meter boven de grond, behoudens het gestelde in het vijfde lid.

7.3.11 Op het ballonterrein, als bedoeld in het zesde of het zevende lid mag slechts één kabelballon tegelijkertijd worden opgelaten.

- 7.3.12 De kabelballon moet op deugdelijke wijze zijn verankerd en zijn voorzien van een inrichting om het gas bij onverhoopt losraken van de kabelballon van de grondverankering op snelle wijze te kunnen laten ontsnappen.
- 7.3.13 Gedurende de tijd dat de kabelballon op of boven het ballonderrein aanwezig is, moet de eigenaar of houder van de kabelballon zorg dragen voor een permanente bewaking van de kabelballon en bijbehorende gasvulapparatuur, door ten minste één deskundig persoon.
- 7.4 Vrije ballonnen (heteluchtballonnen) (artikel 10, Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen)**
- 7.4.1 Het ballonderrein moet zijn gelegen buiten een luchtvaartterreinverkeersgebied (ATZ).
- 7.4.2 Indien het ballonderrein is gelegen binnen 4 kilometer van de grens van een ingevolge de Luchtvaartwet aangewezen niet gecontroleerd luchtvaartterrein, moet de opstijging vooraf worden gecoördineerd met de havenmeester van het betrokken luchtvaartterrein.
- 7.4.3 Indien het ballonderrein is gelegen binnen een plaatselijk verkeersleidingsgebied, moet vooraf toestemming zijn verkregen van de plaatselijke verkeersleidingsdienst; indien de opstijging zal plaats vinden op een zaterdag, zondag of erkende feestdag, moet deze toestemming voor wat betreft een plaatselijk verkeersleidingsgebied, rond een militair luchtvaartterrein op een daaraan voorafgaande werkdag vóór 16.45 uur zijn verkregen.
- 7.4.4 De hindernissituatie rond het ballonderrein moet zodanig zijn, dat in de richting van de opstijging eventuele hindernissen door de vrije ballon met een hoogteverschil van ten minste 15 meter kunnen worden overvaren.
- 7.4.5 Het ballonderrein moet, met inachtneming van het gestelde in het tiende lid zodanig zijn afgescheiden, dat toeschouwers een heteluchtballon(nen) nergens dichter kunnen naderen, dat tot op ten minste 10 meter van de mand en de uitgelegde ballon en tot op ten minste 40 meter van een gasballon en de benodigde gasvulapparatuur, indien de vulling uit een brandbaar gas bestaat.
- 7.4.6 Binnen de afscheiding, als bedoeld in het zevende lid mogen geen andere personen verblijven dan de opvarenden en de personen die werkzaamheden hebben te verrichten die aan de opstijging zijn verbonden, zij moeten als zodanig duidelijk herkenbaar zijn.
- 7.4.7 Ingeval van een opstijging van een vrije ballon met een vulling bestaande uit brandbaar gas mag op het ballonderrein niet worden gerookt noch mogen daar vuurverwekkende voorwerpen of middelen aanwezig zijn; ten behoeve van de personen als bedoeld in het achtste lid moeten in dit geval borden zijn geplaatst met het duidelijk leesbare opschrift: "Open Vuur en Roken Verboden", tevens moeten dan op het ballonderrein voldoende en deugdelijke brandblusmiddelen, doch ten minste één of twee verrijdbare blustoestellen met een vulling van 50 respectievelijk 25 kg bluspoeder, alsmede voldoende en deskundig personeel voor de bediening van deze blusmiddelen aanwezig zijn.
- 7.4.8 De plaats van opstijging op het ballonderrein, moet, met inachtneming van het gestelde in het zevende lid zodanig worden gekozen, dat zich over de eerste 50 meter van de projectie van de vermoedelijke richting van de opstijging en in een strook met een breedte van 10 meter ter weerszijden van deze projectie, geen publiek bevindt.
- 7.4.9 Een opstijging van een vrije ballon die door middel van een kabel tijdelijk is bevestigd aan het aardoppervlak mag alleen worden uitgevoerd bij windsnelheden van minder dan 3 meter/seconden, de vrije ballon mag daarbij niet hoger stijgen dan 50 meter boven het aardoppervlak.
- 7.4.10 Indien het ballonderrein door meer dan vijf vrije ballonnen zal worden gebruikt, dient dit voornemen schriftelijk te worden gemeld aan Onze Minister.
- 7.5 Vrije ballonnen (heteluchtballonnen) (artikel 11, Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen)**
- 7.5.1 De verbodsbepaling van artikel 14, eerste lid onder *b* van de Luchtvaartwet is niet van toepassing in geval van het landen of doen landen op een niet als luchtvaartterrein aangewezen terrein met een vrije ballon, met dien verstande dat de landing niet mag geschieden binnen aaneengesloten bebouwing met inbegrip van industrie- en havengebieden en/of op een weg.
- 7.5.2 Het landen moet zodanig geschieden dat daarbij geen personen, dieren of zaken op de grond in gevaar worden gebracht.
- 7.6 Wacht- bewakingsdiensten**
- De commandant van de brandweer kan in het kader van de brandveiligheid bepalen, dat tijdens het vullen van een ballon met een brandbaar gas gecertificeerd personeel aanwezig moet zijn.
De omvang van deze bewaking is ter beoordeling aan de commandant van de brandweer.
De kosten van de bewaking zijn voor rekening van de vergunninghouder.

8 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET OPSTIJGEN EN/OF LANDEN VAN HELIKOPTERS

Op grond van het bepaalde in artikel 14 van de Luchtvaartwet is het verboden om met een hefschroefvliegtuig op te stijgen of te doen opstijgen en het landen of doen landen behalve vanaf een helihaven of heliterrein. Door het afgeven van een verklaring van geen bezwaar kan de gemeente ontheffing verlenen van dit verbod. De artikelen 3, 4 en 5 van het 'Besluit inrichting en gebruik niet aangewezen luchtvaartterreinen' geven een aantal voorschriften waaraan voldaan moet worden om ontheffing te kunnen krijgen. Hefschroefvliegtuigen van het Korps landelijke politiedienst, alsmede hefschroefvliegtuigen welke worden gebruikt ten behoeve van spoedeisende hulpverlening en militaire hefschroefvliegtuigen zijn hiervan uitgezonderd.

8.1 Vereiste toestemmingen

- 8.1.1 Door de burgemeester van de gemeente waarin het terrein is gelegen, moet in verband met de openbare orde en veiligheid, een verklaring van geen bezwaar zijn verleend.
- 8.1.2 Van de eigenaar of zakelijk gerechtigde van het ballonterrein moet toestemming zijn verkregen.
- 8.1.3 Burgerhefschroefvliegtuig moet ingeschreven staan in het Nederlands Luchtvaartregister.

8.2 Bereikbaarheid

- 8.2.1 Er moet ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten (politie, brandweer, ambulance), een doorgaande route met een breedte van 3,5 m en een hoogte van 4,2 m zijn vrijgehouden. Hekwerken die deze route blokkeren moeten snel en gemakkelijk kunnen worden verwijderd. In deze route mogen geen losse goederen (zoals vlaggen, kledingrekken en dergelijke) zijn geplaatst.
- 8.2.2 Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.
- 8.2.3 Tuidraden, draden, elektriciteitskabels e.d., die over de weg zijn gespannen moeten minimaal 4,2 m boven het straatniveau zijn aangebracht.

8.3 Algemene voorschriften voor het gebruik van een heliterrein (Artikel 3).

- 8.3.1 Een heliterrein moet zijn gelegen buiten een luchtvaartterreinverkeersgebied (ATZ).
- 8.3.2 Een heliterrein moet verder zijn gelegen dan 50 meter van aaneengesloten woonbebouwing, met inachtneming van het gestelde in artikel 4, eerste lid onder c, d en e.
- 8.3.3 Een heliterrein moet verder zijn gelegen dan 50 meter van een openbare weg, tenzij deze weg door de bevoegde autoriteiten is afgezet.
- 8.3.4 Een heliterrein moet zodanig zijn gelegen dat het landen en opstijgen kan geschieden, zonder dat daarbij behoeft te worden gevlogen boven gebieden met aaneengesloten bebouwing of kunstwerken, met inbegrip van industrie- en havengebieden, tenzij gebruik wordt gemaakt van een meermotorig hefschroefvliegtuig indien kan worden voldaan aan het gestelde in artikel 4, tweede lid, ten aanzien van de gewicht/vermogensverhouding.
- 8.3.5 Het heliterrein moet vrij zijn van hindernissen en zodanig afgezet dat het bij gebruik vrij van publiek is.
- 8.3.6 Het innemen van brandstof op het heliterrein is slechts toegestaan met stilstaande rotor en zonder dat zich passagiers aan boord bevinden. Tijdens het tanken moeten in de nabijheid van het hefschroefvliegtuig blusmiddelen aanwezig zijn, bestaande uit ten minste een draagbaar blustoestel met een vulling van 9 kg bluspoeder.
- 8.3.7 Indien met draaiende rotor passagiers in- en uit moeten stappen moeten deze onder geleide van daartoe getraind personeel naar en van het hefschroefvliegtuig worden geleid.
- 8.3.8 Indien een heliterrein is gelegen binnen 4 kilometer van een ingevolge de Luchtvaartwet aangewezen niet gecontroleerde luchtvaartterrein, moet het gebruik van dat heliterrein vooraf worden gecoördineerd met de havenmeester van het betreffende luchtvaartterrein.
- 8.3.9 Indien een heliterrein is gelegen binnen een plaatselijk verkeersleidingsgebied moet voor het gebruik van dat heliterrein vooraf toestemming zijn verkregen van de plaatselijke verkeersleidingsdienst.

8.4 Bijzondere voorschriften voor het gebruik van een heliterrein (Artikel 4).

- 8.4.1 Indien meer dan twee maal per dag op hetzelfde heliterrein wordt geland en daarvan wordt opgestegen, zijn de volgende eisen ten aanzien van het heliterrein van toepassing.
 - a De afmetingen van het heliterrein moeten ten minste als volgt zijn:
 - 1°. lengte: 3 maal de lengte over alles van het te gebruiken hefschroefvliegtuig;
 - 2°. breedte: 2 maal de lengte over alles van het te gebruiken hefschroefvliegtuig.

- b De lange zijde van het terrein dient bij voorkeur parallel te liggen aan de hartlijn van de in- en uitvliegsector en bij voorkeur zijn gelegen in de overheersende windrichting.
- c In de in- en uitvliegsectoren van het heliterrein mogen geen hindernissen (inclusief publiek) steken door een denkbeeldig vlak, dat met de korte zijde van dit terrein als basis, oploopt onder een hoek van 1:8 (hoogte:afstand), tot een afstand van 300 meter, gemeten vanaf de landingsplaats.
- d Ter weerszijden van de lange zijde van het heliterrein en van de in- en uitvliegsectoren mogen geen hindernissen steken door een denkbeeldig vlak dat vanaf de lange zijden van dit terrein oploopt onder een hoek van 1:2 (hoogte:afstand), tot een afstand van 75 meter.
- e De snijlijnen van de onder *c* en *d* genoemde vlakken bepalen de divergentie van het vlak onder *c*.
- f Bij het gebruik van een heliterrein moet in de nabijheid ervan de windrichting worden aangegeven door middel van een windzak, een vlag of een ander gelijkwaardig middel. Het heliterrein moet worden gemarkeerd door middel van een hoofdletter H, in de kleur wit met de afmetingen circa 3 meter hoog, circa 1,80 meter breed en een lijndikte van circa 0,40 meter en waarvan de dwarsbalk loodrecht op de preferentie in- en uitvliegsectoren is gelegen.
- g Voordat van het heliterrein gebruik mag worden gemaakt is de eigenaar of houder van het hefschroefvliegtuig, dat wordt gebruikt verplicht zich ervan te vergewissen, dat het betrokken terrein ten minste voldoet aan het gestelde in dit lid onder *a* t/m *e*. Hij dient er tevens voor zorg te dragen dat de gezagvoerder van het hefschroefvliegtuig wordt ingelicht over de terreinomstandigheden en de hindernissituatie in de directe omgeving van het heliterrein.

8.4.2.1 Het gestelde in het eerste lid onder *c*, *d* en *e* geldt niet ten aanzien van het gebruik van een meermotorig hefschroefvliegtuig, mits een zodanige gewicht/vermogensverhouding wordt gekozen, dat onder de heersende weersomstandigheden bij uitval van een motor, een veilige noodlanding kan worden uitgevoerd op het heliterrein, dan wel de vlucht op een veilige hoogte kan worden voortgezet.

- 8.4.3
- a Voor het uitvoeren van niet meer dan twee landingen en opstijgingen per dag op en van hetzelfde heliterrein moet dit heliterrein ten minste zodanige afmetingen hebben, dat daarin een denkbeeldige cirkel kan worden beschreven met een diameter van anderhalf maal de lengte over alles van het betrokken hefschroefvliegtuig, terwijl de hindernissituatie in de directe omgeving van het heliterrein zodanig moet zijn, dat een veilige landing en opstijging kan worden uitgevoerd.
 - b In de onmiddellijke omgeving van het heliterrein moeten in dat geval voldoende geschikte terreinen aanwezig zijn voor het uitvoeren van een nood- of voorzorgslanding bij een plotseling optredende storing van een motor.
 - c Alvorens op een zodanig heliterrein te landen moet de gezagvoerder de omgeving van het terreinomstandigheden en de hindernissituatie.

8.5 Artikel 5

8.5.1 Het gebruik van een hefschroefvliegtuig moet zodanig geschieden, dat te allen tijde een veilige nood- of voorzorgslanding kan worden uitgevoerd, zonder dat daarbij personen of zaken op de grond of op het water in gevaar worden gebracht.

8.5.2 De eigenaar of houder van het hefschroefvliegtuig, is verplicht ten minste 24 uur voor de dag dat het heliterrein zal worden gebruikt dit voornemen schriftelijk aan Onze Minister en de korpschef van het Korps landelijke politiediensten, kenbaar te maken.

- 8.5.3 In de in het tweede lid bedoelde brief moet ten minste worden vermeld:
- a fabricaat en type van het te gebruiken hefschroefvliegtuig;
 - b datum/data en het vermoedelijke tijdstip waarop het heliterrein zal worden gebruikt;
 - c de reden/redenen waarom het heliterrein zal worden gebruikt;
 - d de gemeente waarin het betrokken heliterrein is gelegen, alsmede door middel van een kaart of een plattegrond, de geografische ligging van het terrein in die gemeente.
- 8.5.4 Bij dringende noodzaak, zulks ter beoordeling van Onze Minister kan van de in het tweede lid bedoelde termijn worden afgeweken. In dat geval dient de melding per telexbericht te worden gedaan, met dien verstande, dat in plaats van de in het derde lid onder d'bedoelde kaart of platte grond, de lokatie van het terrein in geografische coördinaten in het telexbericht kan worden aangegeven.
- 8.5.5 Van de eigenaar of zakelijk gerechtigde van het terrein moet voor het gebruik van dat terrein als heliterrein, toestemming zijn verkregen.
- 8.5.6 Door de burgemeester van de gemeente waarin het terrein is gelegen moet, voordat het terrein als heliterrein wordt gebruikt, in verband met de openbare orde en veiligheid een verklaring van geen bezwaar zijn verleend.
- 8.5.7 Vóór aanvang van de vlucht naar het heliterrein moet de gezagvoerder zich ervan vergewissen dat een verklaring van geen bezwaar van de burgemeester van de gemeente waarin het terrein is gelegen en van de eigenaar of zakelijk gerechtigde van het terrein, alsmede een afschrift van de in het tweede of vierde lid bedoelde brief of melding ter inzage aanwezig is.

8.6 Aanvullende voorschriften

- 8.6.1 Om een adequate inzet te kunnen plegen in geval van een calamiteit of ongeval met een hefschroefvliegtuig is het wenselijk dat de brandweer van een aantal (technische zaken) op de hoogte is, zoals:
- a het type van het hefschroefvliegtuig,
 - b het aantal inzittenden,
 - c het soort en hoeveelheid motorbrandstof,
 - d de tijdstippen van landen en opstijgen.

Controle op naleving van deze regelgeving wordt uitgevoerd door de Handhavingsdienst Luchtvaart en de Dienst Luchtvaarttoezicht van het KLPD. Beide instanties worden van tevoren ingelicht over de plaats en tijd van de voorgenomen landingen op een tijdelijk heliterrein.

9 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET VERKOPEN en/of OPLATEN VAN MET HELIUM GEVULDE (FEEST)BALLONNEN

9.1 Vereiste toestemmingen

Als er meer dan 1000 (feest)ballonnen gelijktijdig zullen worden opgelaten, moet er een aparte vergunning worden aangevraagd bij de Luchtvaartinspectie (informatie bij de Helpdesk Luchtvaart 020-4062201).

9.2 Bereikbaarheid

Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.

9.3 Vullen, verkopen en/of oplaten van ballonnen

- 9.3.1 Voor het vullen van (feest)ballonnen die kunnen worden opgelaten, mag uitsluitend gebruik worden gemaakt van helium.
- 9.3.2 Het vullen van (feest)ballonnen moet geschieden door ter zake deskundige personen. Deze personen moeten vooraf over hun taak zijn geïnstrueerd en de verstrekte opdrachten nauwgezet opvolgen.
- 9.3.3 De plaats waar de ballonnen worden gevuld en/of de met helium gevulde cilinders worden opgeslagen, mag niet toegankelijk zijn voor het publiek. Rondom deze plaats moet op een afstand van 10 m een deugdelijke afrastering zijn aangebracht.
- 9.3.4 Met helium gevulde cilinders moeten tegen omvallen en opwarming door zonnestralingen zijn beschermd.
- 9.3.5 Op niet in gebruik zijnde cilinders moet de beschermkap zijn aangebracht.
- 9.3.6 Na het vullen van de ballonnen moeten de daarvoor gebruikte cilinders worden afgevoerd.
- 9.3.7 De voorraad aan te bieden of te verkopen gevulde ballonnen moeten buiten handbereik van de bezoekers zijn opgeborgen.
- 9.3.8 De voorraad gevulde ballonnen mag niet meer bedragen dan voor de goede gang van de verkoop of uitdeling is vereist.
- 9.3.9 Aan de op te laten ballonnen mogen geen metalen (aluminium) plaatjes zijn bevestigd.
- 9.3.10 Ballonnen mogen niet in 'trossen' worden opgelaten.

10 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET HOUDEN VAN (STRAAT)BARBECUES

10.1 Bereikbaarheid

Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.

10.2 Opstelplaats en gebruik van de barbecue

- 10.2.1 Een barbecue moet om kans op schade te voorkomen, op een afstand van minstens 5 m van gebouwen, bouwwerken, beplanting en goederen zijn geplaatst.
- 10.2.2 Een barbecue moet zodanig zijn opgesteld dat deze niet kan omvallen of omgestoten kan worden.
- 10.2.3 Een barbecue mag uitsluitend onder voortdurend toezicht van een meerderjarige persoon worden gestookt.
- 10.2.4 Voor het aanmaken van een barbecue mag **nooit** gebruik worden gemaakt van brandbare vloeistoffen.
- 10.2.5 Ten einde hinder, overlast of brandgevaar tot een minimum te beperken, is het stoken van een barbecue alleen geoorloofd bij een gunstige windrichting en windsterkte. Bij windkracht 5 en hoger mag **niet** worden gestookt.
- 10.2.6 Na afloop moeten de nog smeulende resten houtskool met water worden geblust of met een laag zand worden afgedekt.
- 10.2.7 Asresten mogen uitsluitend in onbrandbare afvalcontainers of containers e.d. worden gedeponneerd die in de buitenlucht staan.

10.3 Elektrische barbecues

- 10.3.1 Aanleg, bevestiging en plaatsing van kabels, leidingen en snoeren moeten zodanig geschieden, dat het publiek er niet mee in aanraking kan komen, en er niemand over kan struikelen of vallen.
- 10.3.2 Kabels en snoeren moeten altijd volledig van de haspel zijn afgerold.

10.4 Gasflessen

- 10.4.1 Gasflessen moeten zijn voorzien van een door Lloyds Register-Stoomwezen erkend geldig keurmerk of het Europese keurmerk PIE (π) volgens de Europese richtlijn 1999/36/EG.
- 10.4.2 De aanwezigheid van gasflessen waarvan de goedkeuring volgens de ingeponste datum meer dan 10 jaar geleden heeft plaatsgevonden, is verboden. Voor Shell-benegas en Primagas flessen is dit 15 jaar.
- 10.4.3 Een gas slang moet voorzien zijn van het opschrift "butaangas of propaangas" en voldoen aan de eisen, gesteld in de normen NEN 5654 van juli 1980 of de NEN-EN 559 en niet ouder zijn dan twee jaar (de datum is op de slang aangegeven). De gas slang moet door middel van slangklemmen op de slangpilaren zijn bevestigd.
- 10.4.4 Het gebruik van een reduceerventiel (drukregelaar) dat ouder is dan 5 jaar is verboden.

10.5 Blusmiddelen

- 10.5.1 In de directe nabijheid van een barbecue moet een blusmiddel voor onmiddellijk gebruik beschikbaar en bereikbaar zijn.
- 10.5.2 Bij een op **houtskool** gestookte barbecue moet minimaal een blusmiddel in de vorm van een emmer water of een op de waterleiding aangesloten tuinslang aanwezig zijn.
- 10.5.3 Bij een **gas gestookte** barbecue, moet ten minste een draagbaar blustoestel aanwezig zijn met een inhoud van minstens 6 kg bluspoeder, 5 kg koolzuursneeuw of een gelijkwaardig ander blusmiddel, dat geschikt is voor het blussen van B-branden (vloeistoffen) en C-branden (gassen).

- 10.5.4 Een draagbaar blustoestel moet:
- voor iedereen duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht;
 - voor direct gebruik gereed zijn;
 - in goede staat van onderhoud verkeren;
 - zijn voorzien van een geldig Rijkskeurmerk met rangnummer;
 - ten minste eenmaal per twee jaar overeenkomstig de norm NEN 2559:2001 zijn onderhouden en zijn voorzien van een label of sticker waarop de laatste controledatum is vermeld.

11 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET STOKEN VAN EEN KAMPVUUR / VREUGDEVUUR

11.1 Vereiste toestemmingen

- 11.1.1 Het stoken van een kampvuur/vreugdevuur is uitsluitend toegestaan als de APV en de milieuwetgeving dit toelaten.
- 11.1.2 Bij mist, vrij krachtige wind, (5 Beaufort > 8 meter/seconde) en/of kritische droogte van de ter plaatse aanwezige begroeiing mag niet worden gestookt (e.e.a. ter beoordeling van de lokale commandant van de brandweer).

11.2 Opstelplaats en stoken van een kampvuur/vreugdevuur

- 11.2.1 Het aanleggen, stoken of hebben van een kampvuur/vreugdevuur mag geen gevaar of schade opleveren voor derden.
- 11.2.2 Het aanleggen, stoken of hebben van een kampvuur/vreugdevuur moet plaatsvinden op een grotere afstand dan:
 - altijd minimaal 15 m van een bouwwerk en een opstapeling van oogstproducten,
 - hoogte van brandstapel * factor 6= de minimale afstand.
- 11.2.3 De stookplaats moet over een afstand van 2 m rond het vuur zijn ontdaan van brandbare begroeiing.
- 11.2.4 Het aanleggen, stoken of hebben van een kampvuur/vreugdevuur mag uitsluitend plaatsvinden onder voortdurend toezicht van een meerderjarige persoon.
- 11.2.5 Bij het aanleggen van een kampvuur/vreugdevuur mag geen gebruik worden gemaakt van milieu belastende vloeistoffen als benzine en dergelijke.
- 11.2.6 Per verbranding mag er maximaal 50 m³ hout worden verbrand.
- 11.2.7 Er mag uitsluitend schoon hout worden verbrand. Het verbranden van andere soorten hout en/of afval is niet toegestaan.
- 11.2.8 Het aanleggen, stoken of hebben van een kampvuur/vreugdevuur is verboden, als de rook in de richting van een weg of een spoorweg gaat.
- 11.2.9 Na afloop van een kampvuur/vreugdevuur moet het vuur volledig worden gedoofd en de resten worden opgeruimd. De verbrandingsresten moeten naar een milieustraat worden afgevoerd.

11.3 Blusmiddelen

- 11.3.1 In de directe nabijheid van een kampvuur/vreugdevuur moet minstens een draagbaar blustoestel aanwezig zijn met een inhoud van ten minste 6 kg bluspoeder of een gelijkwaardig ander blusmiddel dat geschikt is voor het blussen van klasse A-branden (vaste stoffen), B-branden (vloeistoffen) en C-branden (gassen).
- 11.3.2 Een draagbaar blustoestel moet:
 - voor iedereen duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht;
 - voor direct gebruik gereed zijn;
 - in goede staat van onderhoud verkeren;
 - zijn voorzien van een geldig Rijkskeurmerk met rangnummer;
 - ten minste eenmaal per twee jaar overeenkomstig de norm NEN 2559:2001 zijn onderhouden en zijn voorzien van een label of sticker waarop de laatste controledatum is vermeld.

11.4 Kennisgeving van begin van stoken van een kampvuur/vreugdevuur

Het exacte tijdstip van begin van het kampvuur/vreugdevuur moet 1 uur van tevoren worden gemeld aan de politie en de brandweer. Het telefoonnummer hiervoor is: 0118-41 23 23.

12 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET HOUDEN VAN SCHUURFEESTEN

12.1 Algemeen

Op grond van het bepaalde in artikel 2.1 t/m 2.10 van het Gebruiksbesluit zijn de algemene gebruikseisen altijd van kracht. Zijn er meer dan 50 personen aanwezig dan moet tenminste vier weken voor aanvang evenement een gebruiksmelding worden ingediend. Voorts kunnen er aanvullende gebruiksvoorschriften gelden, als er in het bouwwerk 50 of meer personen aanwezig zullen zijn. Is er voor het gebouw reeds een gebruiksvergunning verleend dan blijft deze van kracht.

12.2 Bereikbaarheid en opstelling

- 12.2.1 De bereikbaarheid van het bouwwerk moet zodanig zijn dat de hulpverlenende diensten (politie, brandweer, ambulance) het object tot op minimaal 10 m van de toegang kunnen benaderen.
- 12.2.2 Er moet ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten een doorgaande route met een breedte van 3,5 m en een hoogte van 4,2 m zijn vrijgehouden. Hekwerken die deze route blokkeren moeten snel en gemakkelijk kunnen worden verwijderd. In deze route mogen geen losse goederen (zoals vlaggen, kledingrekken en dergelijke) zijn geplaatst.
- 12.2.3 Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.

12.3 Elektrische installaties

- 12.3.1 Elektrische installaties moeten voldoen aan de norm NEN 1010 en de nadere eisen van het plaatselijke energiebedrijf.
- 12.3.2 Aanleg, bevestiging en plaatsing van kabels, leidingen en snoeren moeten zodanig geschieden, dat het publiek er niet mee in aanraking kan komen, en er niemand over kan struikelen of vallen.
- 12.3.3 Schakelaars en zekeringkasten van elektrische installaties moeten onbereikbaar zijn voor publiek.
- 12.3.4 Kabels en snoeren moeten altijd volledig van de haspel zijn afgerold.

13 BRANDVEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN VOOR HET HOUDEN VAN AUTO- MOTOCROSS en TREKKER-TREKWEDSTRIJDEN

13.1 Bereikbaarheid en opstelling

- 13.1.1 De bereikbaarheid van de tijdelijke inrichting moet zodanig zijn dat de hulpverlenende diensten (politie, brandweer, ambulance) het object tot op minimaal 10 m van de toegang kunnen benaderen.
- 13.1.2 Er moet ten behoeve van het verkeer van de hulpverlenende diensten een doorgaande route met een breedte van 3,5 m en een hoogte van 4,2 m zijn vrijgehouden. Hekwerken die deze route blokkeren moeten snel en gemakkelijk kunnen worden verwijderd. In deze route mogen geen losse goederen (zoals vlaggen, kledingrekken en dergelijke) zijn geplaatst.
- 13.1.3 Brandkranen en overige bluswaterwinplaatsen moeten zijn vrijgehouden en altijd bereikbaar zijn voor brandweervoertuigen.
- 13.1.4 Tuidraden, draden, elektriciteitskabels e.d., die over de weg zijn gespannen moeten minimaal 4,2 m boven het straatniveau zijn aangebracht.
- 13.1.5 Gebouwen en bouwwerken achter een tijdelijke inrichting moeten altijd bereikbaar zijn.
- 13.1.6 Indien het terrein (tijdelijk) is afgesloten, moet de (brandweer)ingang duidelijk zijn aangegeven en het toegangshek gemakkelijk door de brandweer te openen zijn, dan wel door een bewaking snel worden geopend.
- 13.1.7 Rondom een tijdelijke inrichting moet een ruimte zijn vrijgehouden van ten minste 5 m. De inrichting mag voor een "blinde" gevel worden geplaatst als deze gevel geen onderbrekingen heeft zoals deuren en/of ramen en beschikt over een weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (WBDBO) van tenminste 30 minuten.
- 13.1.8 Tijdelijke bouwsels moeten zodanig zijn opgesteld, dat deze op geen enkele wijze gevaar opleveren voor de omgeving.

13.2 Elektrische installaties

- 13.2.1 Elektrische installaties moeten voldoen aan de norm NEN 1010 en de nadere eisen van het plaatselijke energiebedrijf.
- 13.2.2 Aanleg, bevestiging en plaatsing van kabels, leidingen en snoeren moeten zodanig geschieden, dat het publiek er niet mee in aanraking kan komen, en er niemand over kan struikelen of vallen.
- 13.2.3 Schakelaars en zekeringkasten van elektrische installaties moeten onbereikbaar zijn voor publiek.
- 13.2.4 Kabels en snoeren moeten altijd volledig van de haspel zijn afgerold.

13.3 Veiligheidsvoorschriften voor een rennerskwartier in de buitenlucht

- 13.3.1 De plaats(en), waar de auto's, motoren en trekkers voor de wedstrijd/training worden gereedgemaakt, mag niet toegankelijk zijn voor publiek.
- 13.3.2 In het rennerskwartier geldt een totaal verbod voor roken en open vuur (laswerkzaamheden). Dit verbod moet met borden zijn aangegeven.
- 13.3.3 De benodigde brandstof moet in deugdelijke metalen jerrycans of andere deugdelijke reservoirs zijn opgeslagen.
- 13.3.4 De maximale hoeveelheid brandstof mag per deelnemer niet meer bedragen dan 20 liter.

13.4 Veiligheidsvoorschriften voor een rennerskwartier binnenin een sportcomplex

- 13.4.1 De plaats(en), waar de auto's, motoren en trekkers voor de wedstrijd/training worden gereedgemaakt, mag niet toegankelijk zijn voor publiek.
- 13.4.2 In het rennerskwartier geldt een totaal verbod voor roken en open vuur (laswerkzaamheden). Dit verbod moet met borden zijn aangegeven.
- 13.4.3 Reparatiewerkzaamheden en het vullen van brandstoftanks moeten buiten het gebouw geschieden.
- 13.4.4 De brandstofvoorraad moet buiten het gebouw op afstand van minimaal 5 m van het gebouw zijn opgeslagen.
- 13.4.5 De luchtverversing van het gebouw en de afvoer van uitlaatgassen uit het gebouw moeten zodanig zijn uitgevoerd, dat er voor het publiek tijdens het evenement geen gevaar ontstaat.

13.5 Veiligheidsvoorschriften voor publiekstoegankelijke gedeelten

- 13.5.1 Voor publiek toegankelijke tenten, zoals bijvoorbeeld voor catering e.d., moeten voldoen aan de voorschriften in hoofdstuk 3 "Brandveiligheidsvoorschriften voor tijdelijke inrichtingen, waaronder tenten, t.b.v. diverse doeleinden", van deze handreiking.
- 13.5.2 Tribunes moeten voldoen aan de algemene gebruikseisen van het Gebruiksbesluit en moeten constructief worden geïnspecteerd door een ter zake deskundige.

13.6 Blusmiddelen

- 13.6.1 Bij een evenement in de buitenlucht moeten er in overleg met en ter goedkeuring van de lokale commandant van de brandweer op het terrein voldoende draagbare blustoestellen aanwezig zijn.
- 13.6.2 In het rennerskwartier moet per motor/trekker een draagbaar blustoestel aanwezig zijn.
- 13.6.3 In de opslagplaats voor de brandstofvoorraad moeten minimaal twee draagbare blustoestellen aanwezig zijn.
- 13.6.4 Een draagbaar blustoestel moet:
- voor iedereen duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht;
 - voor direct gebruik gereed zijn;
 - in goede staat van onderhoud verkeren;
 - zijn voorzien van een geldig Rijkskeurmerk met rangnummer;
 - ten minste eenmaal per twee jaar overeenkomstig de norm NEN 2559:2001 zijn onderhouden en zijn voorzien van een label of sticker waarop de laatste controledatum is vermeld.
 - een inhoud van ten minste 6 kg bluspoeder, 5 kg koolzuursneeuw of een gelijkwaardig blusmiddel bezitten.

13.7 Branche voorschriften

- 13.7.1 Voor autocross wedstrijden zijn de algemene voorschriften van de KNAF van toepassing.
- 13.7.2 Voor motocross wedstrijden zijn de algemene voorschriften van de KNMV van toepassing.

14 VEILIGHEIDSMATREGELEN OPTOCHTEN

14.1 Algemeen

Ten aanzien van de scenario's 'brand' en 'beknelling of verwonding door de opbouw van constructies' zijn een aantal maatregelen geformuleerd om de kans op het ontstaan van brand of een ander incident te verkleinen en de gevolgen van een eventuele brand of een ander incident zo veel mogelijk te beperken.

14.2 Veiligheidsvoorschriften

- 14.2.1 Er is een route- en tijdschema.
- 14.2.2 Er is een routetekening en een plattegrond waar eventuele andere activiteiten plaatsvinden.
- 14.2.3 Er is een draaiboek/programma met daarin opgenomen een brandveiligheidsplan en een beveiligingsplan.
- 14.2.4 Er is een communicatieplan waarin is opgenomen het gebruik van communicatiemiddelen.

14.3 Bereikbaarheid

- 14.3.1 De route en de infrastructuur in de omgeving van de route zijn zodanig dat deze geen onnodig tijdverlies opleveren voor de opkomsttijd van de hulpdiensten.
- 14.3.2 Er is een plan voor het vrijmaken van aanrijdroutes voor de hulpdiensten en het omleiden van het overige verkeer.
- 14.3.3 De aanwezige bluswatervoorzieningen (brandkranen) blijven bruikbaar.
- 14.3.4 Tussen de samenstellen van voertuigen en aanhangwagens in een optocht wordt continue een minimale afstand vrijgehouden van tenminste 10 meter.

14.4 Technische voorschriften voor voertuigen en aanhangwagens

- 14.4.1 De mate van brandbaarheid van de toegepaste materialen is zodanig beperkt, dat de kans op brandvoortplanting voldoende klein is.
Hieraan wordt voldaan indien het onderdeel:
 - a. onbrandbaar is, bepaald volgens NEN 6064: 1991, inclusief wijzigingsblad A2: 2001;
 - b. een dikte heeft van ten minste 3,5 mm, en voldoet aan klasse 4 als bedoeld in NEN 6065: 1991, inclusief wijzigingsblad A1: 1997, of
 - c. een dikte heeft van minder dan 3,5 mm en over de volle oppervlakte is verlijmd met een onderdeel als bedoeld onder b.
- 14.4.2 Materiaal toegepast ter plaatse van of in de nabijheid van een potentiële ontstekingsbron (verlichting, energiebron) is zodanig dat, ten gevolge van de in dat materiaal optredende temperatuur veroorzaakt door de potentiële ontstekingsbron, niet gemakkelijk brand kan ontstaan.
- 14.4.3 Energievoorzieningen (aggregaten, accu's, elektra) zijn zodanig opgesteld en worden zodanig gebruikt dat deze niet gemakkelijk brand kunnen veroorzaken.
- 14.4.4 Er worden uitsluitend goedgekeurde technische installaties toegepast.
- 14.4.5 Voor aanleg van installaties (zoals elektrische installaties) worden erkende installateurs ingeschakeld.
- 14.4.6 Er wordt uitsluitend goedgekeurde apparatuur (KEMA-keur en dergelijke) toegepast.
- 14.4.7 Er zijn geen brandbare vloeistoffen of brandbare gassen aanwezig anders de brandstof in gesloten tanks van voertuigen (tractie) en aggregaten (energievoorziening).
- 14.4.8 Er wordt regelmatig gecontroleerd op eventuele brandstoflekkages.
- 14.4.9 De hoeveelheid toegepast of aanwezig brandbaar materiaal wordt zoveel mogelijk beperkt.
- 14.4.10 Er wordt geen open vuur toegepast.
- 14.4.11 Er worden regelmatig controles uitgevoerd gericht op het voorkomen van brandgevaarlijke situaties.
- 14.4.12 Het verrichten van brandgevaarlijke werkzaamheden vindt niet plaats tijdens het evenement.
- 14.4.13 De deelnemers zijn geïnstrueerd over de maatregelen ten aanzien van het voorkomen van brand.
- 14.4.14 De afmetingen van de voertuigen en aanhangwagens (lengte, breedte, hoogte, draaicirkels) zijn afgestemd op de beschikbare ruimte op de route.
- 14.4.15 De voertuigen en aanhangwagens hebben geen scherpe uitstekende delen.
- 14.4.16 De wielen van voertuigen en aanhangwagens zijn afgeschermd.

- 14.4.17 De voertuigen en aanhangwagens zijn zodanig stabiel dat zij in voldoende mate eventuele negatieve invloeden op de stabiliteit kunnen weerstaan (zoals bij krachtige wind, bij lekke band of bij asbreuk) zodat omvallen of kantelen vrijwel uitgesloten is.
- 14.4.18 Voor personen in voertuigen en aanhangwagens zijn beschermingsmaatregelen getroffen om te voorkomen dat zij bekneld kunnen raken tussen bewegende onderdelen van de voertuigen en aanhangwagens.
- 14.4.19 Uitlaatgassen van verbrandingsmotoren (van voertuigen of aggregaten) worden zodanig afgevoerd dat personen in of op de voertuigen of aanhangwagens niet worden blootgesteld aan een opeenhoping van uitlaatgassen.

14.5 Het tijdig ontruimen.

- 14.5.1 Toegepaste materialen dragen niet in belangrijke mate bij tot de ontwikkeling van brand en het ontstaan van rook.
Hieraan wordt voldaan indien het onderdeel:
 - a. onbrandbaar is, bepaald volgens NEN 6064: 1991, inclusief wijzigingsblad A2: 2001;
 - b. een dikte heeft van ten minste 3,5 mm, en voldoet aan klasse 4 als bedoeld in NEN 6065: 1991, inclusief wijzigingsblad A1: 1997, of
 - c. een dikte heeft van minder dan 3,5 mm en over de volle oppervlakte is verlijmd met een onderdeel als bedoeld onder b.
- 14.5.2 Voertuigen en aanhangwagens zijn zodanig ingericht dat personen die zich daarin bevinden deze binnen 30 seconden veilig kunnen verlaten. Daarvoor zijn er meerdere mogelijkheden om het voertuig of de aanhangwagen te verlaten.
- 14.5.3 Vluchtroutes voor personen uit voertuigen en aanhangwagens hebben een minimale afmeting van 0,6 x 0,8 m (vrije doorgang).
- 14.5.4 De vluchtroutes worden vrijgehouden.
- 14.5.5 Belemmeringen in vluchtroutes, zoals (nood-)luiken, zijn met een eenvoudige handeling zowel van binnenuit als van buitenaf te openen, zonder dat gebruik gemaakt moet worden van sleutels of andere losse voorwerpen.
- 14.5.6 Er is een vluchtplan.
- 14.5.7 Personen in voertuigen en aanhangers zijn bekend met de vluchtroutes en hebben het tijdig ontruimen beoefend.
- 14.5.8 Het publiek bij optochten kan voldoende afstand nemen van een eventuele brand in een voertuig of een aanhangwagen (vluchtmogelijkheden publiek).

14.6 Blusmiddelen.

- 14.6.1 Er zijn doeltreffende blusmiddelen aanwezig. Doeltreffende blusmiddelen zijn draagbare blustoestellen met een inhoud van ten minste 6 kg blusstof, bijvoorbeeld bluspoeder voor de brandklasse A, B en C of blusschuim.
- 14.6.2 Een draagbaar blustoestel moet:
 - voor iedereen duidelijk zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar zijn aangebracht;
 - voor direct gebruik gereed zijn;
 - in goede staat van onderhoud verkeren;
 - zijn voorzien van een geldig Rijkskeurmerk met rangnummer;
 - ten minste eenmaal per twee jaar overeenkomstig de norm NEN 2559:2001 zijn onderhouden en zijn voorzien van een label of sticker waarop de laatste controledatum is vermeld.

14.7 Het zo snel mogelijk in veiligheid brengen van personen die zich nog in het bedreigde gebied bevinden.

- 14.7.1 Er zijn voldoende geschikte voorzieningen aanwezig om personen die zich nog in het bedreigde gebied (in of op voertuigen en aanhangers) bevinden in veiligheid te brengen.
- 14.7.2 Organisatoren, begeleiders, stewards en personen in of op voertuigen en aanhangers zijn op de hoogte van de voorzieningen voor het in veiligheid brengen van personen die zich in of op voertuigen en aanhangers bevinden.

14.8 Het zo snel en adequaat mogelijk voorzien in nazorg.

- 14.8.1 Er zijn voldoende geschikte voorzieningen aanwezig een maatregelen getroffen om voertuigen en aanhangwagens na een incident uit het parcours te nemen te bergen
- 14.8.2 Organisatoren, begeleiders en stewards zijn op de hoogte van deze voorzieningen en maatregelen.

BIJLAGE 1 Relevante normeringen (NEN, NEN-EN, NEN-ISO en DIN)

NEN 1010:2005	Veiligheidsbepaling voor laagspanningsinstallaties.
NEN-1078	Eisen en bepalingsmethoden voor een gebouwgebonden voorziening voor gas met een werkdruk tot ten hoogste 500 mbar. NEN 1078 is voor nieuwbouw. Zie voor de nadere uitwerking en toelichting het desbetreffende deelblad van de NPR 3378:2008.
NEN-EN 1763-1:2000	Buizen, slangen en assemblages van rubber en kunststof voor gebruik met commerciële propaan, commerciële butaan en hun mengsels in de dampfase - Deel 1: Eisen voor buizen en slangen van rubber en kunststof.
NEN 1775:1991 (C2)	Bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van vloeren (klasse T3).
NEN 1775:1991/A1:1997	idem.
NEN-EN 1838:1999	Toegepaste verlichtingstechniek – Noodverlichting.
NEN-EN 1949:2002	Eisen voor de installatie van LPG-systemen voor huishoudelijk gebruik in vrijetijdervoertuigen en andere wegvoertuigen.
NEN-EN 1949:2002/A1:2005	idem.
NEN 2559:2001	Onderhoud van draagbare blustoestellen.
NEN 2559:2001/A2:2004	idem.
NEN 2757	Deze norm geeft bepalingsmethoden voor rookgasafvoersystemen waarmee bepaald kan worden: - voor welke toestellen de capaciteit van de rookgasafvoervoorziening geschikt is; - de geschiktheid van de capaciteit van de voorziening voor de afvoer van rook voor een bepaald toestel op een bepaalde opstelplaats
NPR 3378:2008	Leidraad bij NEN 1078.
NEN 6065:1991 (C1)	Voorschriften t.a.v. brandvoortplanting overige aankleding en versiering (klasse T4).
NEN 6066:1991	Voorschriften t.a.v. rookproductie toe te passen materialen.
NEN 6068:1991	Voorschriften bepaling weerstand branddoorslag, brandoverslag.
NEN 6088:2002	Brandveiligheid van gebouwen – Vluchtwegaanduiding – Eigenschappen en bepalingsmethoden.
NEN 8078	Eisen en bepalingsmethoden voor een gebouwgebonden voorziening voor gas met een werkdruk tot ten hoogste 500 mbar. Deze norm is voor bestaande bouwsituaties.
NEN 8757	Deze norm geeft bepalingsmethoden voor voorzieningen voor de afvoer van rook waarmee kan worden bepaald: - voor welke toestellen de capaciteit van de voorziening voor de afvoer van rook geschikt is; - de geschiktheid van de capaciteit van de voorziening voor de afvoer van rook voor een bepaald toestel op een bepaalde opstelplaats.
NEN-EN-ISO 6940:2004	Textiel – Brandgedrag- Bepaling van de ontvlambaarheid van verticaal geplaatste proefstukken (voorschriften t.a.v. navlam- en nagloeiduur van verticaal op te hangen textielproducten).
NEN-EN-ISO 6941:2004	Textiel – Brandgedrag- Meting van de vlamverspreidingseigenschappen van verticaal geplaatste proefstukken.

NEN-EN 12245:2002	Verplaatsbare gasflessen –Volledig met composietmaterialen omwikkelde cilinders.
NEN-EN 13501-1:2003	Brandclassificatie voor bouwproducten en bouwdelen – Deel 1: Classificatie op grond van resultaten van beproeving van het brandgedrag, vastgesteld d.d. 15 mei 2003 Staatscourant nr. 101.
NEN-EN-IEC 60079-10:2003	Elektrisch materieel voor plaatsen waar gasontploffingsgevaar kan heersen – Deel 10: Classificatie van gevaarlijke gebieden.
NEN-EN-IEC 60079-14:2003	Elektrisch materieel voor plaatsen waar gasontploffingsgevaar kan heersen – Deel 14: Elektrische installaties in gevaarlijke gebieden (anders dan in mijnen).
DIN 4102/B1-B2	Brandveiligheidsnorm voor tenten en tentdoek (Duitse Norm). Franse Norm wordt aangeduid met M1 of M2.

Voor meer informatie over de gehanteerde normen wordt u verwezen naar: www.nen.nl of naar het Nederlands Normalisatie-instituut; Postbus 5059; 2600 GB Delft.